

TÂN VĂN

Nam thu nhựt
Số 14 - giá 0\$ 10

Ngày thu bay
3 Nov. 1934

Chủ-nhơn sáng lập : Mlle Trãn-thị-Hiệp :- Quản-lý chủ-nhiệm : Phan-văn-Thiết
BAO-QUAN : N° 45 RUE GARROS-SAIGON

Trong số này

CÓ NHỮNG BÀI :

Đàn bà dạy võ.
Hai anh em Xiêm.
Nhà khách sạn lớn nhất toàn cầu.
Lời chơi đố thơ.
Cám đổi thờ Tôn-phu-nhơn.
Mục Trung-kỳ.
Mục Cao-miền.
Mục Phụ-nữ.
Mục Nhi-đồng.
Mục Thế-tháo.

Nhiều hình thời-sự.

Lờ, Lãm. - Lười grooms
Nữ-hiệp. - Liêu-Trai chí-dĩ.
-30 ngày xa xứ.

20 trương..... 0\$ 10

Tuy Bít

NÊN DỰNG LẠI
KHẤM BASTILLE

Ới thấy cái tựa này chắc có nhiều vị độc-giả phải nhảy chồm và trợn mắt như Phan-Khôi :
- Châu cha !
thằng quý này chắc điên rồi. Ai được nghe một chút bèo lịch-sử cách-mạng nước Pháp, chắc cũng biết rằng Bastille là chốn « nhơn-gian địa-ngục » làm biểu-hiệu cái độc-quần-chủ chuyên-chế, cho nên ngày 14 tháng 7 năm 1789, bọn anh-hàng chí-sĩ Desmoulin mới hô nhơn-dân thành Paris phá khám tử tù trong Bastille, do đó mà dựng lên nền Pháp-quốc cộng-hóa thứ nhất, treo gương cách-mạng và nổi tiếng về vang khắp cả thế-giới. Hàng năm đến ngày 14 Juillet, người Pháp gọi là quốc-khánh, ấy là cuộc kỷ-niệm phá ngục Bastille đó. Một nơi người ta đã hao tốn bao nhiêu máu thịt để phá tan đi, mà nay có kẻ dám hô dựng lại, vậy trừ phi thằng điên thì không ai lại có cái tư-tưởng quái gở như thế.

Diên hay không ? Xin độc-giả chịu khó đọc tới, coi thử người nói chuyện này có phải là thân-chủ của ông đốc-tơ Soun không ?

Tôi xin nói hẳn hoi rằng : Nên dựng lại Bastille ; mỗi nước trong thế-giới này nên có một hai hay là năm mười cái Bastille cũng đáng.

Sao vậy ?
Chính là vì chỗ dân-quyền, chỗ nhơn-đạo, như là chỗ sung-sướng cho những người phạm tội ở tù chờ sao !
Chuyện phải nói hơi dài một chút.

Thử nay người ta chỉ nghe biết rằng Bastille là một nơi hang sâu ngục tối, gớm ghê hãi hùng, nên mới có ngày 14 Juillet 1789 ; cứ nghe nói cái tên Bastille là đủ lạnh xương rợn óc rồi. Có hay đâu rằng nó chính là nơi bằng-lai tiên-cảnh, đủ cả mọi sự sung-sướng yên vui, ai được ở trong đó là người có phước lắm vậy.

Tôi cho khắp trong thiên-hạ bấy giờ, không nơi nào mà có được một cái khám-đường như Bastille của nước Pháp ngày xưa. Mặc dầu hiện nay nhiều nước Âu Mỹ đã cải cách chế-độ giam tù rất lại tử-tế, ví dụ như Huê-kỳ có khám-đường Sing-Sing nổi tiếng kia, sánh lại với Bastille cũng thua thụt bọt.

Bastille, hiện giờ ở thành Paris vẫn còn dấu tích y nguyên, chính là một cảnh lâu-dài cung-điện, lộng lẫy nguy nga, có thành cao hào sâu

VĂN-ĐỀ TIẾT-KIỆM

(TIẾP THEO VÀ HẾT)

Thiệt... Hồn

Cách mười năm về trước, ở Mytho, quan trên có mở ra trong trường trung-học một lớp riêng để cho « con nít tây » học. Khi kia, giám-độc lại xét, hỏi thầy giáo lớp ấy :

- Lớp thầy có mấy đứa học trò tây ?
- Thưa, hai đứa.
- Bộ thầy đôn với tôi sao chớ, tôi thấy đông đấy kìa mà !
- Dạ ! Vì Quan lớn hỏi « học trò tây » nên tôi mới trả lời hai đứa. Bởi lớp tôi tuy nói để riêng cho trẻ con tây mà tình thật trong 30 đứa có hết hơn 20 đứa là « con tây đen », 7, 8 đứa là « con tây vàng », chỉ có 2 đứa con tây thiệt » là con của Quan chánh và Phó Tham biện mà thôi !

Trong làng văn xứ này cũng vậy, có người dựng ai cũng xưng là nhà văn sĩ, nhà viết báo. Thật tình, thì không phải là họ toàn không dính dấp gì tới việc làm báo, nhưng nếu học lại cho kỹ, bỏ ra ngoài những văn-sĩ cầm, nhà viết báo cùi, văn-sĩ nửa mùa, nhà viết báo chỉ biết mưa mưa được vài câu sáo : Thượng lưu, trung lưu, hạ lưu, mẫu thuẫn, lực lượng v. v. thời mười phần chỉ còn chừng đôi ba mà thôi.

Người Việt-Nam chúng ta có cái quan-niệm làm báo khác hơn các dân-tộc khác : hoặc mua lòng kẻ quyền thế hay nói xấu cho người lương thiện, để kiếm ăn hoặc miệng nói ngọt là bình vực đồng bào để gạt gẫm họ mua báo mình... Mua trả tiền trước, rồi ra được một vài số kể chết thời mất tiền ai nấy chịu, nhà văn sĩ đã « hạch nội mấy ngàn » đầu mất tám mất dạng rồi.

Thế mà có viết ra thời lựa những người có tên tuổi mà chưởi mắng ; chưởi ông này đờ, ông nọ dốt v. v. ... chút nữa là họ dám nói như Thích-Ca : Duy ngã độc tôn !

Người chơn tài thiệt học không hề dám chưởi ai là dở hao giờ.
« Rừng nhu biển thánh », càng học bao nhiêu càng thấy mình thấp bấy nhiêu. Chỉ có những kẻ chưa từng biết học là gì mới dám tự cao tự đắc mà thôi.

Những kẻ ấy, chúng ta không nên chấp nhứt họ, chỉ nên thương hại cho họ hèn kém quá mà họ không biết. Thật, họ « không thấy xa hơn chớt mũi » họ vậy !

VIỆT-LAN

Bon Prime N° 37
Để lạnh đồng-hồ

Có đủ 52 cái bỏ ns liên tiếp cái đầu phải ở trong khoản 31 Mai về trước thì được lãnh một cái đồng hồ.

Từ bon này về sau, bon nào không có dấu « Contrôle T.V. » thì bồn-báo không thể nhận.

Kỳ này nói về các công ty tiết-kiệm. Đã là « công-ty » thời tất là một thương đoàn (entreprise commerciale) mà sự làm cho có tiền lời là sự cần nhất. Ấy vậy, những công-ty tiết-kiệm không phải là những cơ-quan chỉ có cái mục-dịch cao-thượng là giúp ích cho xã-hội đâu !

Bởi thế cho nên khi ta muốn giao thiệp với những công-ty ấy cũng như với những hãng bảo kê - ta cần phải coi cho kỹ tờ giao kèo họ đưa ra cho ta đó.

Tờ giao kèo ấy là tờ giao-kèo chung hết cho cả mọi người (contrat type) họ đã tính toán một cách rất kỹ lưỡng cẩn thận trước khi đem in.

Họ đã lấy phần chắc chắn trước cho họ thì mình cũng phải xét cho kỹ tình cảnh của mình trước khi mình ký tên mà lấy vé. Đầu cần nhất là mình phải tự hỏi mình : có thể đóng mỗi tháng, mỗi ba tháng, mỗi sáu tháng, hay mỗi năm món tiền mình đã định ký tên giao kèo đóng cho hội tiết-kiệm không ? Vì mình phải biết rằng đại khái tờ giao kèo tiết kiệm ấy là như vậy : mình phải đóng mỗi tháng 5p (ví dụ) trong 15 năm thì hội mới chịu trả cho mình một số tiền 1.000p. Nhưng từ đây tới mãn hạn 15 năm ấy thì hội bày ra cách số, nếu số mình ra trước thì mình được khỏi đóng nửa mà lại có liền 1.000\$. Sự số số này không có hại chi cho hội hết mà lại có ích là « dụ » nhiều người mua vé.

Mua vé tiết kiệm không phải là một sự hại, mà là một sự lợi. Nhưng có chỗ bất tiện này là mình phải đóng hoài không được trể. Nếu trể thì mình không được dự vào cuộc số số và nếu mình không đóng nữa thì mình phải mất tiền. Đã biết Hội chịu mua những vé thôi đóng lại, nhưng mua giá rẻ lắm, nhứt là mới đóng được một năm đầu (60\$) thì Hội chỉ mua lại có 17p. Vì sao hội lại mua rẻ ? Đầu đó không có chi lạ. Hội phải cho huê hồng người cò-động ít nào cũng 30%, hội lại phải bớt ra từ 10 tới 20% làm tiền sở hụi (frais généraux), lại còn thuế vụ này nọ... Những năm sau thì giá tiền mua lại khá khá lên lên. Hội không muốn cho người mua vé bỏ

đúng chừng không đóng - vì đóng hoài cho tới mãn hạn mới có lợi cho hội và người mua vé cả hai - nên hội mới bày ra cho những người có vé vay tùy theo số bạc đã đóng (vay có lời tất nhiên !)

Tôi thấy nhiều người mua vé đóng được vài tháng rồi bỏ mất tiền vô lý quá, nên tôi khuyên bà con muốn mua vé tiết-kiệm phải xét cho kỹ coi mình có thể trả hoài cho tới cùng không (ví như vậy mới có ý nghĩa tiết-kiệm, chớ đóng một vài tháng mà bỏ thì hại cho mình và tuy Hội không lỗ là gì chớ cái sự tiết-kiệm mà hội tính thực-hành có ích cho cả hai đảng đó nó bị dở dang đi.)

Thay vì bà con ký giao-kèo lấy vé vốn cho to mà rồi đóng không nổi phải bỏ thì bà con hãy ký tên lấy vé vốn ít ít mà chắc mình có thể đóng hoài hoài cho tới mãn hạn. Như huê lợi mình tăng lên thời mình lấy thêm vé, có hại gì đâu ? Chớ đưng nghe lời kẻ cò-động ép buộc mà ký tên càng bươn rồi phải bỏ.

Ngoài các hội tiết kiệm thời còn có nhiều người cò-động bán « vé số số » (obligations à lots) và những người cò-động bán giấy số ngoại quốc.

Những vé số số là những trái phiếu của chánh phủ các nước hay của châu thành, mỗi năm hay mỗi sáu tháng thì có số trúng nhiều món tiền to.

Còn giấy số ngoại quốc là những vé của chánh phủ các nước hay hội phước thiện, hội đua ngựa vân. vân... bày ra các cuộc số số to lớn mà ở xứ họ vé bán không hết nên gửi đến các thuộc địa mà bán.

Sự bán những vé và giấy số ấy có nhiều đều gian lận khó mà biết cho hết được. Chỉ nói qua rằng sự bán ấy chỉ khi nào có biên lai chứng nhận của ban quản trị tại bên chỗ gốc gác đó mới là chắc chắn. Chớ cái biên lai của người cò-động giao cho mình không đủ chắc cho mình vì vị cò-động phần nhiều không có tài sản chi, nếu xảy ra việc gì thời chỉ có họ tù họ chớ không trông gì lấy T. V.

(COI TIẾP TRANG 2)

HAI ÔNG LEBRUN VÀ HERRIOT LÀM THỢ MAY ?

Ngó thấy hình này chắc ai cũng chùng hững : Ủa hai ông Lebrun tổng-thống và Herriot thượng-thor nay làm thợ may sao mà đo áo cho người đàn bà nào đấy ?

Ấy là bà Cécile Sorel, đào hát bực nhứt Pháp-quốc ngày nay. Ông Lebrun thì cầm thước đo, còn ông Herriot thì bên kích thước, làm như hai bác cai tiệm may thiệt vậy.

Khỏi nói, chắc độc-giả cũng dự biết đây là sự chấp nối làm vui của một nhà chụp hình khéo tay, chớ không phải là chuyện thiệt. Hình chơi giả ngộ này cũng như bức hình thủ tướng Hitler Đức-quốc đâm lưng cho nữ-văn-sĩ Colette nước Pháp mà bốn bác đã đăng cách mấy kỳ nay đó.

(TIẾP THEO TRƯƠNG NHỰT)

ba học rộng lớn lắm. Nguyên là các vua nước Pháp hồi thế-kỷ 14, dựng lên Bastille như là một cái thành trì kiên cố để chống giặc Hồng-mao, giữ thành Ba-lê. Vua chúa ngoại-quốc đến chơi nước Pháp, thì vua Pháp mời ở trong Bastille. Thế là gốc gác Bastille chính là cung điện nhà vua vậy.

Mãi đến thế-kỷ 16 trở đi, người ta mới dùng Bastille để làm khám-dưỡng nhà nước (*Prison d'état*). Gọi tên như thế, vì nó chỉ là chỗ để giam cầm những người nào âm mưu làm hại nhà vua, cũng như ta gọi là tù quốc-sự ngày nay. Ngoài ra, làm người đánh vọng quyền-thể, mà có chuyện buồn nhà gian con, muốn vào ở Bastille cũng được.

Vả đây, ăn sương, chơi sương, muốn đem theo đây-tờ, muốn có bạc chớ mào, chỉ chi cũng có đủ; độc-giã thử xem qua mấy cái đặc-sắc của nó kể ra dưới đây, coi có đồng ý với tôi về sự nên dựng lại Bastille hay không?

chuyện, phải khẹn nhà bếp trong Bastille nấu ngon hơn mấy hàng cơm lớn.

Từ mà nhà vua may áo quần cho mình, muốn thứ hàng gì, may kiểu nào, đều được như ý. Có thợ may ở ngoài võ đo ni tắc rồi may đem về cho mình bạn.

Từ mà đêm hôm có đàn ca hát xưởng làm vui; ai muốn chơi thử cờ bạc gì bày ra cũng được.

Từ mà người này có thể đi lại phòng người kia đàm đạo vui chơi. Nhiều người chiều lại được ra dạo chơi phố xá kính-thành rồi khuỷa về nhà.

Từ mà được tiếp rước bà con tự do, gởi thơ từ ra ngoài tự do, muốn đọc thư sách vở báo chí nào, quan cái ngục cũng phải kiếm cho mà đọc.

Từ bắt cứ sang bên, đều được nhà vua trọng đãi, bất linh trắng hầu hạ như cửa con, chớ không được nói nặng tới ai, cũng không có lệ bỏ ai vô hăm tới bao giờ.

Từ mà... Nói đến khoản này tôi chắc nhiều anh em mình càng cần cho có Bastille đặng ở hơn nữa...

Từ mà cậu thanh-niên có thiếu-nữ có thể tình tự với nhau, tuy ở xa khám khác phòng, nhưng họ có cách qua lại chúng lên được, hoặc để ngâm vịnh làm vui, hoặc cùng chuyện trò khuấy lãng. Nhờ vậy mà nhưng kẻ đầu xanh tuổi trẻ, tiếng là thân ở trong vòng luy-tiếp, mà không mất được cái lạc-thú thanh-xuân.

Đó, chỉ nói sơ mấy khoản như thế, giờ tôi xin hỏi độc-giã có phải cảnh ở tù Bastille sung sướng như tiên hay không?

Bastille thế ấy mà hỏi đó người ta bảo là « địa-ngục nhơn-gian » xum lại đánh phá đi, nghĩ có ướng không? Vả lại lúc đó Bastille « chỉ có vốn ven 7 người tù, mà đều là « ông tiên trong khám », chớ phải là nhiều nhởi khổ sở gì đâu.

Phải, Bastille là cái khám của quân chủ, cái khám ở cổ-thời, nhưng tôi muốn hỏi rằng đời nay có xứ văn-minh nào, có nước dân-chủ nào được cái khám như thế, và đời tù được như thế không?

Tôi cho hết thầy khám-đường trong thế-giới ngày nay mới đáng gọi là Bastille theo ý người ta tưởng tượng ghê sợ thuở giờ; còn chính Bastille ở đời Pháp-quốc quân-chủ hồi xưa là cõi thiên-đàng đó.

TRƯƠNG-THIỆT

CHÚ Ý!! CHÚ Ý!!

Dạy thi xe hơi rẻ tiền hơn các nơi

École-Auto

45, Colonel Grimaud
CHU-VAN-HAI
kinh cáo

HAI CHỮ AN-TÌNH

Bộ tiêu-thuyết Lười-Guom Nữ-Hiệp mà bốn báo đăng bao lâu nay rất được độc-giã hoan nghênh, nên bốn báo lại nhờ ông Phạm-văn-Điều dịch tiếp bộ HAI CHỮ AN-TÌNH để nối theo L. G. N. H. sắp hết nay mai.

Bộ tiêu-thuyết sau này có cái tánh chất khác bộ trước, vừa hiệp nghĩa vừa ái-tình, đã ly kỳ và ly-thú, chằng những giúp vui độc-giã lại thêm bày ra một ý-nghĩa thiên-ác nhân-duyên.

Vậy bốn báo xin giới-thiệu trước để bạn đọc biết mà đón xem.

T. V.

Tình thiệt xin giới thiệu

Tôi là Trần-vân-Cần, 262 Paul Blanchy đau dạ nhiều mà uống thuốc không hết. May gặp ông Trần-Xuân-Lang 108 Vassaigne Tandinh, Y-sanh Trung-kỳ, coi mạch cho toa thì chỉ có ba thang là dứt. Coi mạch tài, nói trúng bệnh, thuốc lại ít tiền. Vậy xin tình thiệt giới-thiệu đồng-bào.

TRẦN-VÂN-CẦN

Hàng nội hóa và công nghệ của ta có những gì?

Quý vị đồng bào muốn biết hàng nội-hóa và công-nghê của ta, xin mời quý vị lại nhà tơ lụa PHÚC-THỊNH ở số 49 E đường Colonel Grimaud Saigon.

Có trữ sản rất nhiều các thứ hàng bèo, để bán si cho các người mua buôn, và bán rẽ đều được giá thiệt rẽ không đâu bằng.

Có lò nhuộm hàng đủ các màu tân thời theo hóa học rất tài tình, tiên công tinh thiệt hạ. Các nhà buôn đem hàng nhuộm sẽ tính giá riêng.

Có lãnh tây ở và nhuộm lại các quần áo tây, và quần áo ta cũ. Các đồ bằng tussor soie hay bằng lụa, bản lâu bị vàng có thể làm trắng lại như mới.

Quý vị ở lục tỉnh muốn hỏi việc mua bán hay lấy kiểu hàng, xin viết thư cho M. Hoàng-kim-Phúc 49 E rue Colonel Grimaud Saigon.

Đói ăn rau, đau uống thuốc

... là lẽ tất nhiên! Nhưng lúc kinh-tế phải lựa chỗ mua được giá rẽ. Mme Trần-thị-Y 45 Rue Av. Garros Saigon có trữ bán các hiệu thuốc trừ danh ba kỳ: Vô-văn-Vân, Vô-đinh-Dần, Ông-Tiên, Đầu Rồng, và Nguyễn-an-Cư. — Bất kỳ mua thuốc một thứ hay nhiều thứ, từ 5\$ sắp lên thời bớt cho 10%. Ở xa lại được khởi tiền gửi.

T. V.

Mua báo năm có được thưởng không?

Nhiều vị độc-giã viết thư hỏi câu ấy nên xin trả lời chung: mua báo Tân-Văn trọn năm mà trả tiền trước (5\$20+0\$36 tiền gửi) thời được thưởng một cái đồng hồ montre-pendulette (muốn thử coi giờ ban đêm được « heures lumineuses » thì trả thêm 5 cát, hay thử « heures sautantes » thì trả thêm 6 cát). Đồng hồ ấy do nơi Grande Fabrique d'Horlogerie de Besancon chế tạo, máy và kiến không khi nào bẻ (mouvement et verre incassables), máy kiểu à ancre, bảo kiết ba năm (Mỗi cái đồng hồ thưởng sẽ đính theo một cái bulletin de garantie). Muốn cho vui lòng một số đồng độc-giã, bốn-báo nhận cách trả làm ba lần: 1. gởi liền 2\$20 và 0\$36 (cộng 2\$56) 2. dùng một tháng trả 1\$50. 3. dùng một tháng kế đó trả 1\$50 nữa. (Xin nói trước cho những vị xin trả cách này rằng nếu tới kỳ mà không trả y theo trả trên đây thì bốn báo sẽ ngưng gởi báo.) Mandat xin về tên bốn-báo quản-lý. M. Phan-văn-Thiệt.

Vân Đê Tiết Kiệm

(TIẾP THEO TRƯƠNG NHỰT)

món tiền mất lại. Gần đây thấy ở Saigon có bán nhiều giấy số đua ngựa (Sweepstake) bên Anh, Ai-nhì-Lan v.v. Khi mình mua thì người cõ-động lấy tiền (4, 5 đồng bạc lạt) rồi đưa cho mình một tờ giấy xé trong một cuốn sổ rằng của ia chữ Anh. Tờ giấy ấy không đủ bảo đảm cho mình vì Hội Xổ số chưa thấu số bạc đó. Chừng nào Hội bầu rồi gởi cho mình 1 cái biên lai thời mình mới chắc ý được.

Vi vậy nên có nhiều người lợi dụng sự què mùa của công chúng mà lấy tiền bỏ túi không đóng cho Hội xổ số mà công chúng cũng không biết là mình bị lạt được.

Chúng ta nên cảm ơn quan Thống đốc Pagès vì ngài thấy rõ sự công chúng bị gạt nên mới đặt ra linh cấm một người cõ động kia bán vé của chính phủ B7-lợi-Thời.

Lại phủ Toàn quyền mới ban bố ra một đạo luật cấm bán giấy số của các nước ngoại quốc.

Thế thì từ rày chính phủ để ý đến sự bảo hộ sự tiết kiệm cho nhơn dân, chúng ta nên đề đặt thấy ai bán vé hay giấy số gì nên viết thư hỏi thăm nơi một nhà báo hay nơi quan chánh Chủ-tỉnh coi có nên mua hay không? Có vậy mới tránh khỏi sự bị người gian lận.

T. V.

BỒ DI TINH

BỨC-TRONG Một ve 1\$00

Giúp ăn ngon, ngủ được nhiều và trừ tuyệt chứng bệnh di-tinh, mộng-linh, huật-linh hệ, đau lưng.

THUỐC ĐAU RUỘT

BỨC-TRONG Một gói 0\$80

Trị đau bao-lữ, ruột, đau bụng lâu năm no hơi ăn không tiêu ở chửa thường chảy nước ối.

THUỐC BAN VÀ NÓNG LẠNH

BỨC-TRONG Một gói 0\$10

Trị các chứng định ban, nóng, rét, rất công hiệu.

THUỐC BỒ CON NÍT

BỨC-TRONG Một gói 0\$10

Trị bệnh của trẻ em còn trong tháng cho tới 5-6 tuổi, đêm ngủ giật mình nóng đỏ mồ hôi, ho ọc sủa, ăn không tiêu, đau bụng sên bị cam-lich tả tước.

Nhà thuốc BỨC-TRONG ANNAM, số 353, đường Cây Mai (gần Đồn Cây Mai) Cholon.
Đề bán Nguyễn-thị-Kính và mấy nhà đại lý ở Lục-tỉnh.

30 năm chuyên nghiệp. TRAN VAN MACH

N 43 Boulevard Charner SAIGON

● KHÁC
con dấu đồng
Băng đồng
Băng đá
Mô bia
Cliché cây

Nghe khéo — Làm mau
Giá rẽ

CÙ - LÀ CÙ - LÀ CÙ - LÀ

.....

Dầu CÙ-LÀ Thoại-Du-Đường, trị bá chứng mau chóng không thử nào sánh bằng. Hãy coi chứng cho kỹ, hiệu cầu chứng con « SƯ-TỬ » đứng trên trái đất. Các tiệm thuốc, các nhà gare và mấy tiệm ngoài đều có trữ bán. Giá 0\$10 một thỏ.

THOẠI-DU-ĐƯỜNG
133. Rue de Paris -- CHOLON

Phương danh các vị đáp trúng thai, toán, đồ

Đáp trúng bài toán « Mua người »

Lagi. — Lâm-hồng-Long (có trúng luôn cuộc đồ « vẽ hình sai »).

Phnompenh. — Huỳnh-thị-Kim-Liêng (chez M. Ngân Forêts); Trần-quang-Ấn (chez M. Yành); Nguyễn-thị-Mới (trúng luôn « Hình vẽ sai và câu thai Cá tra »); Lê-quang-Hạnh; Phạm-văn-Khê (trúng luôn thai « Cá tra »); Trần-văn-Gồng;

Cholon. — Trương-bá-Thành; Trương-công-Hỷ (có trúng luôn cuộc đồ « Hình vẽ sai »); Lê-văn-An; Nguyễn-văn-Tuất; Nguyễn-văn-Thọ; Hà-thị-Lý; Phạm-hữu-Thế (Càngioe).

Nhatrang. — Phó-lê-Như (có trúng luôn cuộc đồ « Vẽ hình sai »); Nguyễn-Chước; Nguyễn-văn-Chương; Nguyễn-văn-Đương (Biệt tây); Huỳnh-công-Phước; Đặng-Quyên (giáo-sư adjoint à Vinh-diên); Nguyễn-Hoàng;

Tuy-hóa. — Võ-thị-Liêu ec-officielle;

Ninh-hóa. — Nguyễn-trung-Châu;

Saigon. — Trần-thị-Lang; Nguyễn-văn-Sang; Lê-trung-Chánh (trúng luôn « Hình vẽ sai »); Nguyễn-văn-Hồ (trúng luôn « Hình vẽ sai »); Võ-thành-Lân (trúng luôn « Hình vẽ sai »); Đỗ-trường-Khanh; Triệu-hưng-Tĩnh (Inst. Lê-bá-Cang); Chương-văn-Trù; Văn-Bảo (trúng luôn « Hình vẽ sai »); Nguyễn-văn-Vàng (đáp trúng « Hình vẽ sai » và câu thai « Cá tra »); Lý-như-Tôn; (trúng luôn « Hình vẽ sai »); Nguyễn-hành-Long; Lâm-văn-Huê; Huỳnh-công-Thiệu (Lyc. Pétrusky); Huỳnh-văn-Sáu; Nguyễn-văn-Tư; Phạm-văn-Ơn; (Pétrusky); Trần-kim-Chơi (trúng luôn thai « Cá tra »); Trương-ráp; Trần-văn-Triêu;

Giadinh. — Bùi-văn-Kinh (Thủ-đức); Phan-văn-Tây và Diệp-văn-Tốt (trúng luôn câu thai « Cá tra » và « Hình vẽ sai »); Nguyễn-tấn-Nhật (Ec. M. Ferrando); Đặng-tấn-Lộc (Ec. M. Ferrando); Nhan-Chí (Gò-vấp); Nguyễn-văn-Hề; Võ-thị-Lễ; Hồng-Phúc (trúng luôn « Hình vẽ sai »); Võ-v-Hích (trúng luôn thai « Cá tra »); P. Sang.

Biên-hóa. — Phạm-văn-Hay (trúng luôn thai « Cá tra » và « Hình vẽ sai »);

Mytho. — Lương-văn-Mai; Châu-độc. — Huỳnh-thị-Tài (Ec. des Filles);

Bentre. — Nguyễn-thế-Thạnh (Sóc-sái); Cao-thị-Nguyệt-Ánh.

Tây-ninh. — Tạ-quang-Lưu (Tràng-bàng);

Baclieu. — Nguyễn-văn-Chân (Ec. Primaire);

Siemréap. — Trần-v-Phương; Sadec. — Nguyễn-hữu-Khả (Caolanh);

Soctrang. — Lê-thị-Thời (Thanh-phủ); Trần-văn-Điền; Nguyễn-văn-Giai; Nguyễn-thanh-Liêm (Đại-ngãi);

Tourane. — Dương-ái-Kiệt; Haynh-Thăng;

Travinh. — Phạm-văn-Tấn (Rach-bèo);

Longxuyen. — Anna Hòa (chez M. Truyền vétérinaire); Lê-văn-Thời (Núi sập);

Phanhiết. — Nguyễn-Dương (Inst. Hoàng-Tý); Ngô-bá-Thường;

Baria. — Nguyễn-thị-Bây (Long-hương; trúng luôn « Hình vẽ sai »);

Rachgiá. — Bùi-văn-Quốc (trúng luôn « Hình vẽ sai »);

Kompongseu. — Đoàn-thị-Kim-Hương.

Thudaomot. — Nguyễn-Đàm (trúng luôn thai « Cá tra » và « Hình vẽ sai »); (Còn nữa)

Xin giới thiệu đồng bào

Ông y-học-sĩ Trần-đức-Tâm chủ nhà thuốc THAM-THIÊM-DƯƠNG, ông là người Việt-nam đã qua Tàu và Nhật bốn học nghề làm thuốc. Ông có công học tập đã lấy được hai bằng cấp tốt nghiệp, ông về nước có xin chánh phủ lập trường dạy học thuốc tại Tỉnh Hải-phong Bắc-kỳ. Đến ngày 1er Novembre, ông vào tới Saigon, đi cùng lục-tinh, vậy qui ông, qui bá xa gần thăm chú của ông nên để ý, ông có đem theo nhiều thứ thuốc rất thần hiệu. Vậy xin kể sơ mấy món thuốc thuốc trị bệnh quý bà như:

Kinh huyết không đều, khí hư huyết-kém hoặc bị gốc nọc bệnh Phong-tinh, Bạch-dái-hạ, Bạch-dâm, Bạch-trọc và thuốc Thiên-kim an-thai, đề mấy bà trong khi có chữa dùng rất hay đã nổi danh khắp Đông-pháp.

Thuốc trị bệnh quý như Lao-thương khai-huyết, chuyên trị lúc tuổi trẻ lao-thương dâm dục quá độ cũng là Tiên thiên bất túc, khí huyết kém, lỡ gặp lúc làm công việc nhiều sanh nhọc-óc, đau gan, ho lao, hư-tổn, dùng rất công hiệu lạ thường.

Thuốc Bổ-huyết khu phong, trị bệnh phong thấp, đau mỏi gần xương, nhức thịt hay là lậu, tiêm la, uống thuốc lờ nhâm chất độc hoặc hay còn nọc độc bệnh Phong-tinh, ấy là thứ thuốc hay có một. Xin mời lại nhà Đức-Thắng N° 148-150 Bd Albert 1er Dakao chuyên môn bán các thứ thuốc trị bệnh Phong-tinh hiệu Hồng-Khê và Nam-Hưng, là chỗ của ông Trần-đức-Tâm ngụ mà lấy sách thuốc về coi. D.V.C.

KEO NGÂM HO VÀ DẦU Khuynh-Điệp

Trị bá chứng đã nổi tiếng hay.

Đã được sở phân-chất nhà nước chứng nhận là dầu thất tốt.

Đã được nhiều thầy thuốc Tây Nam khen ngợi và được thưởng rất nhiều huy-chương trong các cuộc đấu-xảo lớn.

Tổng phát hành: Viên Đệ Huế Đại-lý:

THÀNH-THÀNH
120 Bd de la Somme Saigon
ĐỨC-VINH
12 Phố lộ Đức Hanot

TRƯỜNG LÊ-BÁ-CANG

Nos 32 à 44 Rue Aviateur Garros :— SAIGON

Dạy từ Cours Supérieur đến lớp 4e Année

DIRECTEURS DES ETUDES

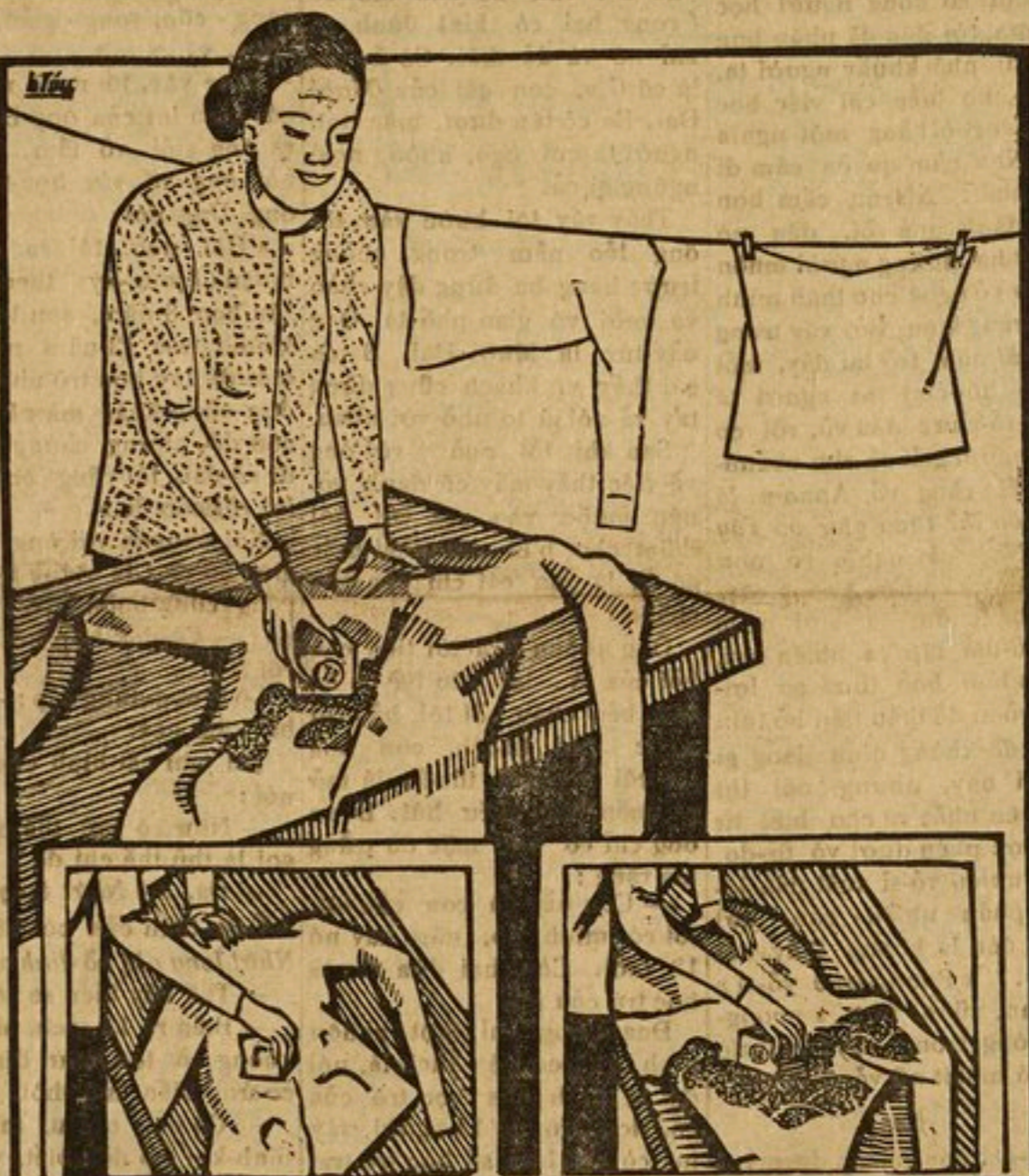
M. Lê-Bá-Cang

M. Hồ-Văn-Ngà

Diplômé de l'Ecole Supérieure de Pédagogie d'Handi
Ancien Professeur à l'Ecole Normale d'Instituteurs de Saigon
Ancien Professeur au Pensionnat Huynh-Khương-Ninh (Lettres)

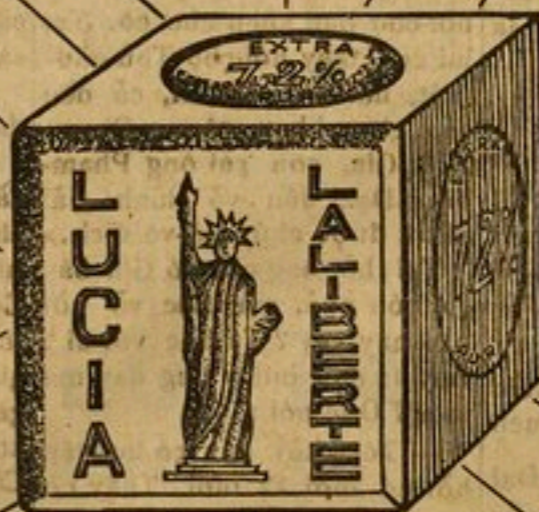
Ancien élève de l'Ecole Centrale (Paris)

Ancien Professeur au Pensionnat Huynh-Khương-Ninh (Sciences)

VỚI Savon « X » quần áo tôi giặt không dặng sạch mà lại mau rách

Từ ngày tôi dùng savon hiệu « La Liberté » quần áo tôi giặt đã sạch lại trắng mà không hại quần áo

CÓ TRÚ BÁN KHẮP MỌI NƠI

Liếc mắt năm Châu

Anh em Xiêm

Cái danh từ Xiêm xứ này vẫn thường dùng lắm. Nào là mèo Xiêm, quít Xiêm, dĩa Xiêm, vân vân mà chưa có nghe nói có anh em hay chị em Xiêm bao giờ! Anh em Xiêm hay chị em Xiêm là danh từ người Pháp dùng để chỉ hai anh em hay chị em sanh ra một lượt mà thân thể dính nhau bằng một miếng da.

Đầu tiên hết, người ta biết hai anh em người Tàu lai Mã-lai (ma-ni) tên Eng và Chang sanh đẻ hồi năm 1811 tại nước Xiêm-la, gần thành Vọng-các. Trên ngực hai người ấy có một miếng da lớn bằng cườm tay làm liền hai thân thể lại. Miếng da ấy chắc lắm và khi người này cúi xuống thì người kia cũng treo tòn ten đó như bị cột vậy.

Eng và Chang được 18 tuổi thì một viên quan ba thủy quân Huế-kỳ cho người mẹ tiền mà dắt chúng qua Huế-kỳ năm 1829, tới Nửa-ước, nhập vào gánh hát xiết Bar-num.

Nhờ thiên hạ thấy lạ, tưng đến coi nườm nượp mà hai anh em Eng và Chang trở nên giàu có.

Eng tánh nóng nảy hơn Chang. Va ưa đọc sách và đánh cờ, còn Chang thì chỉ ham chơi bởi phóng túng. Hai anh em ít hay rầy rà nhau lắm. Khi không có ai thì anh em ngồi không, ít hay chuyện vãn với nhau.

Đến khi trở nên đại phú rồi thì hai anh em mua đất ở Caroline có đồn điền và tới mọi đồng đảo. Ở gần đó, có một gia quyến người Ai-nhĩ-lan có hai đứa con gái tên Sally và Addie. Hai anh em Xiêm ta bèn cưới, làm đám cưới một lượt. Cưới rồi, vì hai bà vợ muốn ai có nhà này nên hai anh em phải cất thêm một cái nhà. Ba bữa ở chung với Sally thì ba bữa sau phải ở chung với Addie. Hai bà vợ sanh ra cả thấy được 21 đứa con, đều lãnh lẽ như người thường, hiện giờ cũng còn sống vài người.

Sau cuộc giặc Nam-Bắc (Sé-cession), hai anh em qua Anh-quốc mà làm nghề xiết nữa. Được nhiều tiền bạc lại trở về Caroline dưỡng nhàn.

Một bữa tháng giêng 1874 (lúc ấy hai anh em đã 63 tuổi và mạnh mẽ như thường) Chang bị đi xe hơi mui trần mà phát lãnh, về nhà than đau ngực. Qua đêm thứ hai, thấy bệnh nặng, và kêu Eng thức dậy, cùng ngồi hờ lửa.

Rồi kể hai anh em đi ngủ lại. Sáng ra, Eng thấy Chang đã chết rồi. Hai giờ sau, Eng cũng nổi gót mà theo anh mà từ bỏ cõi đời.

Thế-giới lấy làm xôn xao khi hay tin hai anh em Xiêm ấy chết. Quan thầy khám nghiệm nói hai người đồng cùng chung một bộ máu (système sanguin) và hai lá gan thông thương nhau. Lại cho rằng nếu cắt hai người mà phân ra thì tức thì họ phải chết vì cơ thể không đầy đủ.— X. Y. Z.

Nghệ Văn Sĩ

Những vị Văn-sĩ như là ở Pháp ít khi làm giàu lắm. Tuy thế, cũng có người ăn được móm tiền khá khá. Cứ như các báo Âu-châu thì nhà Văn sĩ giàu hơn hết là Noel Coward, không đầy 32 tuổi mỗi năm ăn gần bốn triệu quan. Tính ra thì anh ta viết một chữ là ăn được 10 shillings (40 quan). Kế đó thì những văn sĩ Bernard Shaur, Kipling, Milne và James Sarry như là lão Milne rất nhiều tiền vì va có cho các nhà kỹ nghệ mượn tên và làm quảng cáo cho hóa vật như xà phòng, khăn Mouchor quần áo v. v.

Ở Nam-Kỳ, nghệ văn sĩ có cái đặt biệt là thường làm cho những người mang lấy nó phải nghèo xơ nghèo xát-

A B L

Phụ-nữ nước Tàu tấn-bộ quá chớ! Đến cuộc đám chém bấu giết đồng-bào, họ cũng dự vào.

Trên đây là hình ba người đàn-bà làm quan võ ở trong binh-đội dưới quyền Tướng-giới-Thạch.

Con búp bê 18 ngàn đồng, biết khóc biết cười

Ấy là con búp-bê (poupée) bày trong một nhà hàng ở Nhiêu-do hiện thời.

Người ta để giá 18.000 đô-la. Mặc tiền như thế, bởi con búp-bê này cao bằng đứa nhỏ 8 tuổi. Nó biết khóc, biết cười, biết đi, lại khi nó ngã xuống thì có thể tự nó đứng dậy. Nó biết nói mấy câu và biết hát mấy bài đồng-ca.

Hằng ngày có mấy ngàn con nít đứng coi con búp-bê này, lấy làm lạ lắm. Song vì búp-bê quá lớn và quá mắc tiền, nên chưa có ai mua nổi cho con chơi.

NHÀ KHÁCH-SẠN

ĐỆ NHỨT TOÀN CẦU

Không nói chắc chứ độc giả cũng biết nó ở Huế-kỳ.

Trong khách sạn ấy có 5000 cái phòng, trong mỗi cái có phòng khách, phòng làm việc, phòng tắm. Trong phòng tắm có rất nhiều vòi nước (robinets): nước sôi, nước ấm ấm, nước lạnh, nước thật lạnh (glacée), nước lọc hai lần để uống... Những phòng khách và phòng chơi, nhờ một cách kiến trúc đặt biệt, nội trong giấy lát, có thể biến thành phòng ngủ cho hào khách. Nhờ vậy mà thường thường trong khách sạn có lối mười ngàn bộ hành. Người làm việc trong đó có đến 3 ngàn người.

Có cả thảy 16 thang điện (ascenseurs) chạy thật mau, vì khách-sạn có đến 42 tầng lầu. Không biết bao nhiêu là phòng ăn: cái thì chươg dọn theo điệu Pháp, cái thì theo Đức, cái thì theo Ý, cái thì theo Anh, vân vân.

Thực đơn có vô số món ăn. Ngoài nhà hàng cơm, khách-sạn lại cũng có bán đồ ăn riêng làm khéo léo sạch sẽ mà giá rất rẻ.

Trong khách-sạn, mỗi việc đều có thứ tự ngăn nắp, qđ-bành khối phải mở miệng mà sai biểu ai một tiếng gì. Sớm mai muốn thức mấy giờ thì có máy nói vô tuyến kêu mình dậy, lại cho mình hay

trời bữa nay tốt hay xấu, luôn dịp chào mình, hỏi mình đêm hôm ngủ có thẳng giấc không! Một lát máy vô-tuyến lại báo cho mình hay mấy tin thời sự và mỗi ngày khách-sạn đem những báo chí ở xứ mình cho mình coi.

Quần áo do ban đêm cứ kéo cái cửa trong vách ra mà bỏ vào thì sáng ngày thức dậy mở ra là thấy đã giặt ủi rất sạch sẽ để sẵn đó.

Cho đến lễ phép cũng là tìm tể hết sức. Chỗ từ tiền có tấm bản đề: « Nếu khi thời tiền cho quý khách mà viên giữ kết quên cảm ơn thì quý khách được quyền ăn một bữa cơm không trả tiền » nhưng có đời nào mà mắng-xử giữ kết đó quên đâu, dầu cho chỉ thâu có 5 xu. Ông ta cũng mở miệng mà nói « Thankyon » (cảm ơn ngài) luôn luôn?

Trong sân lớn tiếp khách (ball) người ta đóng vô số và sự sắp đặt rất sang trọng. Hai bên tiệm bán đủ thứ hàng hóa huê lệ: hột xoàn, nữ trang, quần áo bằng hàng nỉ, v. v. Từ cửa bước vô tới thang máy, ước có thể xài mấy triệu đồng cũng được.

Xung quanh, bởi khách-sạn ăn mặc theo quan sáu lục quân hay thủy-quân chực hờ để hành khách có cần dùng họ dắt đi lại thư viện, quán bán nhứt trình, tiệm học tọc, phòng vô tuyến, phòng mỹ-nhơn « intitut de beauté » hay phòng hát bóng chãng?

Tối lại, có điện thoại kêu bánh khách, mà chúc cho họ ngủ an giấc.

Nói tóm, nghề khách-sạn ở Huế-kỳ rất to tát, người ta đã phải xuất ra 5000 triệu bạc trong nghề ấy. Câu thiệu của các nhà khách-sạn to lớn ấy là: « Hành khách nói gì toàn là đúng lý cả, phải làm cho vừa lòng họ luôn luôn! »

Nhờ vậy mà nghề ấy rất tấn phát, mỗi năm người các nước đến coi Huế-kỳ vô số.

Một khách-sạn như thế so sánh với khách-sạn ở Giang nam (Tàu) mà vua Càn-long đến du ngoạn và cho là bực nhứt đó nó khác xa không biết bao nhiêu mà kể.

Quên nói rằng khách-sạn trên đây có xuất bản một tờ báo hằng ngày tựa là « Thân chủ của bốn hiệu » (Our guest) có hình và lai lịch các khách-sạn đến ngủ đó.

Một tờ báo như thế còn được đến 10 ngàn độc-giã, thế là hơn các báo ở xứ ta bốn rồi.

X. Y. Z

Crème có chất Radium

et de Thorium: Một hũ...1\$65
Một ống...1\$10

Phân có chất Thorium,

Radium và Titane:
Một hộp...1\$40

Bảy màu: Trắng. Rachel 1.
Rachel 2. Ocre. Ocre rosé.
Mauresque.

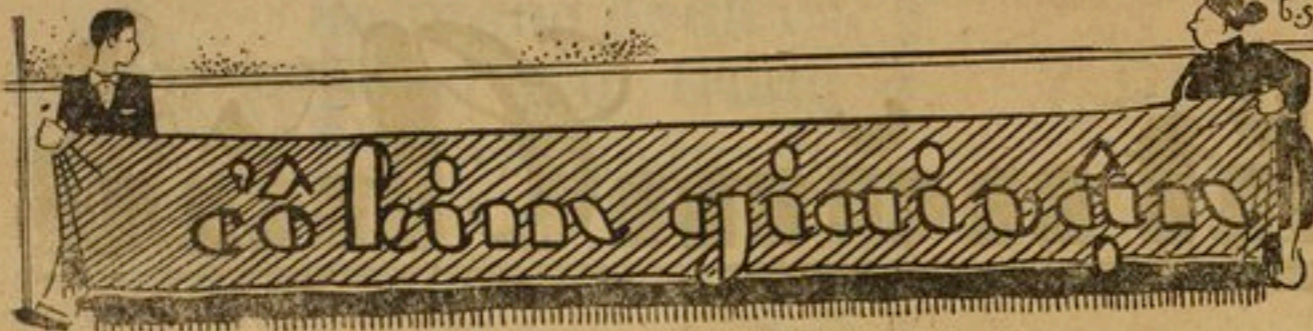
THO-RADIA

Một ống...1\$10... Một hũ...1\$65 chỉ có bán ở các nhà thuốc
A BASE DE THORIUM ET DE RADIUM
SELON LA FORMULE DU Docteur Alfred CURIE
Chỗ trữ: Pharmacie MUS 195-201, Rue Catinat-SAIGON
Ai viết thư xin thì: Tổng Đại-Lý toàn cõi Đông-Pháp 76 bis đường Mac-Mahon (thùng thư số 23)
gửi một tờ sẽ cho quảng-cáo cất nghĩa rành rẽ cách dùng và sự công hiệu của THO RADIA.

BON

Đề lãnh một hộp kiểu Tho-Radia ở nhà thuốc

BON

Bài tựa tập «Viếng Thất-sơn và Hà-tiên»

Năm giáp tuất tuổi trời vừa ba mới,
Cái thân danh rắng cột mây năm trường.

CỬU-LONG-GIANG

Xin hút tóc

(Có 1 anh kia bụng khay trầu
Rượu đến trình với thầy cai tổng

NGUYỄN-DOÀN-PHONG

Tự thân

Thử bầm tay hăm tám tuổi rổi,
Công danh sự nghiệp ối thời thôi.

CÔNG-HÀU

Chơi thuyền

(Họa vãn bài ông Lê-trung-Hằng)
Vận nước lúc đây có lúc vơi,

Học-Giới

Đêm hè đất khách

Dạ ục trời Tây khuất khuất lần,
Vành trăng vãng-vác bóng lồng sân.

Nỗi riêng ngơ ngẩn suốt canh thâu,
Xót lòng gió động cây vàng lá,

Đường kia nỗi nọ lòng đau đớn,
Mái tóc đầu xanh tuyết đã pha.

Lông ước Hóa-công xây trở lại,
Phong vân cho bỏ lúc trần ai.

5. - Giọng gà eo óc chốn cỏ thôn,
Vẳng vẳng bên tai tiếng trống đồn!

LƯ-KHÊ

Giang-hồ lãng khách
MỸ NHÂN NHÂN DU
THẬP ĐỊNH
Chơi núi

1. - Non xuân thấp-thoảng bóng
tiền nga,

Chơi bãi

2. - Bề bạc vơi tróng ngọn sóng triều,
Thướt-tha vốc liều về yếu-diều.

Chơi trắng

3. - Ngân-hà một giếng nguyệt càn non,
Lững thững cầu sương bước chập-chờn.

Chơi hồ

4. - Cảnh nhạn ngân mây bóng cất cao,
Phất phơ doanh liều cụm mây sâu.

Chơi thuyền

5. - Giông bạc, gương thu bóng nổi
nường,

Chơi hoa

6. - Cảnh xuân môn môn đóa hoa
hồng,

(1) Khúc đờn mùa hè của vua Thuấn.
(2) Bài ca của Trương-Kham đời Hậu-hán.

Chơi xuân

7. - Muốn hồng nghìn tia điểm san-hà,
Nở nức mừng xuân lũ bấy ba.

Chơi đồng

8. - Véo vát bên đồng tiếng sáo kêu,
Cổ cây êm lãng cảnh điều hiều.

Chơi hòn

9. - Bề thềm mênh-mông sóng bủa
trời,

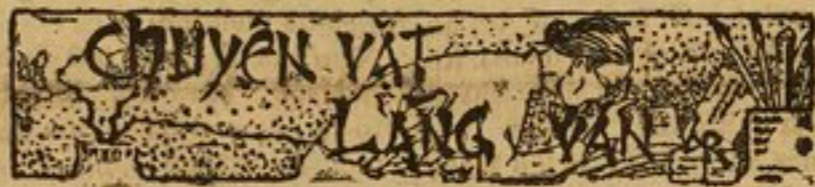
Chơi hang

1. - Mừng ước đàn voi vụt vụt bay,
Lên chơi hang thăm thú dấu tàg.

LƯ-KHÊ

Mộng đêm xuân

Em vừa chợt tỉnh giấc nồng,
Lệ còn thấm ướt má hồng môi son.

LỐI CHƠI ĐỐ THƠ

ƯỚC Tàu ngày nay rất là thanh-hành
lối chơi « đố thơ » ở giữa bọn văn-nhơn học-giá,

là ở Thượng-hải, Quảng-đông,
Hương-cảng, người ta ham lắm.

Có người chỉ chơi bằng học-thức,
cũng có kẻ chơi bằng tiền bạc,

Họ lấy bài thơ xưa mà chưa mấy ai biết,
hoặc là thơ nay nào hay cũng được,

Cổ-nhiên người nào học khá lắm mới chơi được.

Lối chơi « đố thơ » này nước Tàu có đã lâu;
bình như bày ra tự nhà thi-sĩ Tô Đông-pha đời Tống.

Nguyên là bữa đó ông Tô cùng mấy bạn văn-nhơn vô chơi chùa xưa nọ,
thấy trên vách tường dán bài thi của ông Đỗ-Thiếu-Lãng, có

Cổ hoa rực rỡ mà ta ngỡ ngàng.
Cối xa-xâm, vãn mơ màng,

Anh bạn em đương tuổi niên-thiếu,
Vẻ phong-lưu với khiêu thông-minh.

Cảnh trời xuân bao-la bát ngát,
Ngọn gió xuân lấm mắt cổit lòng.

Ngày xuân, phây-phây gió đưa,
Ảnh trời đã lọt song thưa vào phòng.

TRẦN-LỆ-HƯƠNG

Khóc bạn

Uy ơi, Uy hỡi, hỡi Uy ơi!
Hai mấy xuân xanh với chán đời.

Uy ơi, Uy hỡi, hỡi Uy ơi!
Non nước sầu trông, lại nhắc lời.

Uy ơi, Uy hỡi, hỡi Uy ơi!
Nai khám mây che mây lớp trời?

Uy ơi, Uy hỡi, hỡi Uy ơi!
Mới cách nhau chưa được năm trời.

Uy ơi, Uy hỡi, hỡi Uy ơi!
Uy để riêng ta đứng lại ngồi.

Uy ơi, Uy hỡi, hỡi Uy ơi,
Còn mắt chia đôi ngà khóc cười,

Thôi! Thôi! Thôi!
Uy đã với lánh đời bỏ nọ.

Nhìn núi cũ muốn phân đàn zoi.
Ngó mỏ xanh hểi khóc rồi cười,

THẠCH BẰNG

CẢM ƠN

Tôi xin cảm tạ quý ông đốc và
mấy thầy giáo có lòng tốt đưa đám con
tôi bất hạnh từ trần.

Nguyễn-v-Tôn P. T. T.

Hồng-Huê

Đường Lefebvre 62 - SAIGON
Ngang Nhà Bàng Đông-Pháp
Tiệm bán cơm Annam, và có
lành nếu cơm tháng. Mỗi buổi sớm
mai có đồ điểm tâm. Chiều tối từ
7 giờ có nem nướng.

Vua tới trước, thấy ngoắt
cửa có cầu liền rất hay;
mội bện như vậy:

思夫淚落吳江冷
Tư phu lệ lạc Ngô-giang lãnh

(Nghĩa là: Nhớ chồng mà
nhỏ nước mắt xuống, làm lạnh
cả nước sông Ngô. Ấy là lúc
Tôn-phu-nhơn bị Tôn-Quyên
cho thuyền qua Kinh-châu gặt
phu-nhơn mà rước về bên
Ngô).

Vua Càn-Long mau mau sai
thị-vệ lấy vải che phủ bên kia
lại, chờ mấy vị văn-thần đến,
ngài đổ mấy ông đoán coi thử
đổi bên kia thế nào cho đúng
và hay. Mấy ông suy nghĩ dủ,
nhưng câu đối nào vua cũng
không vừa lòng. Chừng kéo
vãi che xuống, thấy nguyên-
văn đối sau này, làm cho các
vị văn-thần lắc đầu le lưỡi,
thâm phục là hay, mà hay
thiệt.

望帝魂歸蜀道難
Vọng-đế hồn quy Thục-đạo
nan.

Nghĩa là tả cảnh Tôn-phu-
nhơn về Ngô rồi, khi có nhớ
thương đức Chiêu-liệt-đế (Lưu-Bị)
mà hồn có muốn về Thục
cũng không được, vì đường về
Thục lúc ấy hiểm hóc khó
khăn lắm.

Chuyện trên đây cũng là
một cuộc chơi đố thơ đó.

V. A.

Người ANNAM
nên hút thuốc

“TAM-KY”

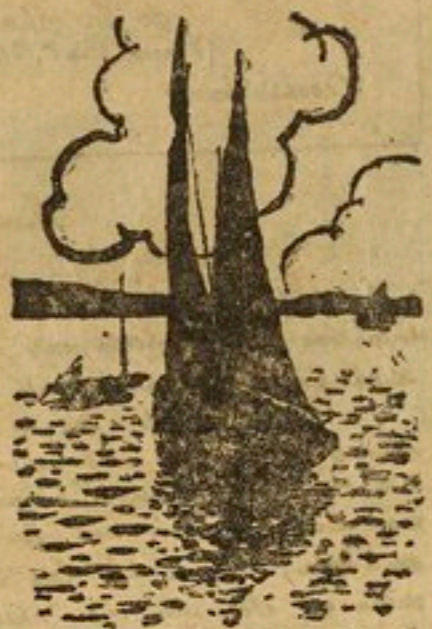
Trung-kỳ

HUẾ!

NO'I

CỦA

THI-SĨ

Phong cảnh sông Hương

của TÔN-THẤT-CÁNH

Đi cung chiêm các Tôn-lăng

(Tiếp theo và hết)

Một ngày kia tự nhiên bà đi mất, không còn thấy tăm hơi đâu nữa, dân làng tưởng bà đã chết nên lập ra một cái miếu rành đề thờ tự bà.

Đức Tiên-vương ở Bắc được cử vào làm chúa, đóng đô ở Kim-long bảy giờ, thường ngày đi dạo chơi lên miền ấy và thường đứng trên đồi cao bên cái miếu mà nhìn xuống và khen địa thế tốt, bỗng có một bà già tóc bạc phơ như tuyết, trông rất đạo mạo, đứng chấp tay thưa:

— Địa-thế trông tốt thật, kia đằng kia là bạch-hổ, dưới kia là thanh-long (nay ở Huế vẫn còn kêu tên ấy), vậy đóng đô mà đóng ở giữa thì thật là phúc-dịa.

Đức Tiên-vương hỏi:
— Vậy thì nên đóng đô ở đâu?

Bà già vừa nói vừa lấy tay chỉ.

— Đó, chỗ đó!

Chúa Nguyễn theo hướng tay chỉ mà ngó, đến hồi xây lưng lại thì thấy bà già ấy đã biến mất nên cho là trời sai tiên xuống để chỉ bảo cho mình, bèn truyền dỡ miếu tranh mà dựng một ngôi chùa đặt tên là Thiên-Mu (chùa mẹ trời). Đến năm 1710, đức Minh-vương, có lòng mộ Phật, truyền đúc một cái chuông nặng 3.285 cân tạ và đến năm 1715 lại truyền đúc một cái bia kỷ-niệm đề trên lưng một con rùa to lớn bằng đá găm. Cũng năm ấy bên Tàu sai sứ đem qua ba tạng kinh Phật và mấy vị sư-tăng có ở lại lâu tung kinh tại đây.

Chùa Thiên-Mu nay vẫn là một ngôi chùa to như ở kinh-thành Huế và ngày xưa đó là nơi của các giám-sinh (tọc trò trường Quốc-tử-giám) thường lên bình-văn và giảng-sách; nay mỗi năm, triều-dinh có làm chay, có các đức Khôn-ngi và Khôn-nguyên hoàng-thái-hậu và các quan chức Nam-triều lên hành lễ..

Đằng xa, về phía trên có Văn-miếu thờ đức Khổng-phu-tử (người Tây thường kêu là Temple de Confucius) và Võ-miếu trong thờ đức Quan-thánh (tây kêu là temple du Sage guerrier). Văn-miếu lập hồi năm 1770 ở trong địa-phần làng Long-bồ, một bên sông Hương-giang.

Rồi thuyền cứ chèo lần lần lên nơi nguồn cội của sông Hương..... Trồi lần lần hùng sáng thì thuyền ta đi trên khúc sông chảy giữa hai bên có núi mọc, có những hòn đá màu hồng cực kỳ to lớn đứng dựng nên có tên là « núi dựng ».

Chỗ ấy phong-cảnh rất hữu tình, mấy hòn núi nhuộm ánh trời mai soi bình dưới nước, làm cho mình tưởng những hòn đá ấy mọc từ dưới đáy sông. Gió hiu hiu thổi, đoàn chim vỗ cánh tung trời, trước cái cảnh im lìm thanh tịnh đơn sơ ấy, du-khách cảm thấy tâm lòng khoan khoái nhẹ nhàng man mát, khách ngồi trước mũi thuyền vừa hứng lấy làn gió mát buổi tinh sương vừa lặng im nhìn cảnh tượng hùng vĩ, nên thơ của Tạo-hóa nhuộm muôn hồng ngàn tía.

Rồi ta đi ngang làng Minh-Mạng nhưng hãy khoan ghé vào đã, ta cứ cho thuyền chèo thẳng lên làng Gia-Long.

Từ làng Minh-Mạng lên làng Gia-Long, đường dài ba cây số, ta đi dọc đường thấy bọn « cà-lơ » (1) ở mấy miết núi gần đó, trên trường lũ năm lũ bày ngồi trên những bãi cát giữa sông, ngồi một cách khỏe khoắn vô tư, ấy là mối thật là người « sống ngày nào hay ngày ấy » không tư lự lo âu đến tiền tài danh lợi.

Không chừng không điện-không lo chuộc lợi mua danh-tố sống với sức tay chừa của họ, đi theo những dấu thỏ đường để..... rồi những lúc trăng sáng trời thanh, họ dựa

vào lưng cây đại-thọ trong chốn thâm sơn, cùng nhau nhẩy múa theo nhịp kèn và tiếng vỗ tay, như thế họ cũng cho là đủ để sống ngày nọ đến ngày kia và cứ theo luật thiên-nhiên mà sinh sinh hóa hóa.....

Chỉ một cái khổ để che lấy bộ phận trọng yếu của thân hình, họ không cần gì đến áo đẹp quần xinh, mình họ để trần, tóc họ rối rùi; từ chun tóc đến kể lòng đã nhiễm sâu lấy nắng mưa của trời đất, đồng hồ họ là mặt trời với cái bóng cây, chuông báo thức là con vượn rừng già vừa đu nhánh này qua nhánh nọ trong buổi bầu trời mới rạng.

Nực cười thay! các xứ văn-minh Âu - Mỹ hô hào thuyết khoa-thần mà chính ta thấy sự khoa-thần ở nơi bọ mọi, một giống người mà ta vẫn khinh và bảo là dã-man.

Nực cười thay! ai sờ, sờ, găm, nhiều, quần lượt, áo là, hệ đơn đóng chiết, đi ra là xe là ngựa, về nhà là mỹ vị cao lương, hơi sờ đầu nghệt mũi là thuốc Tây thuốc Ta mà vẫn chết non thác yếu, bọn Mọi chỉ sống cực sống khổ, giữa nơi sơn lâm chướng khí mà vẫn mạnh khỏe, chắc chắn như cây đại-thọ rừng sâu, quần gi sưng sa nắng táp, hệ cũng vậy mà đông cũng vậy, không than van mà cũng không muốn đi tìm sự sướng.

Nực cười thay! ai đua nhau giành giật, bầu xé lẫn nhau để cướp lấy cái môi phú quý, lợi danh nó bắt người phải đau đớn, khổ sở củi lòn, nó quăng người vào trong vực thẳm hang sâu đầy cá gai cá gộc, nó làm cho người phải xũ tiết ở danh, bọn Mọi chỉ trông nơi đám rầy để đủ bảo tồn lấy sự sống, cơm một ngày hai bữa, rồi chìm trôi cá nước, cái kho vô tận của Tạo-hóa đã cho cứ lấy đó mà ăn, xong là phơi hình ra ngũ, nhà để trống, không có ăn-trộm, không có bọn đi điếm, như thế có phải là một « xã-hội hoàn toàn mà người người đều tự thực kỹ lực và đều cả người lương-thiện ở chàng »?

Ồi! văn minh! hai chữ tốt đẹp thật, nhưng biết đâu cái thời-kỳ gọi là « văn-minh » lại là thời-kỳ « trở lại dã-man » nghĩa là người chém giết lẫn nhau và đàn-bà có thể gọi là « vật sở hữu » của tất cả mọi người (2); và cái xã - hội ta thường gọi là dã-man kia lại là « văn-minh » nó chỉ ở trong câu: « Người nào cũng phải làm lấy mà sống » vậy. Phải; một nước đã đến cực điểm của sự văn - minh đều cũng

(1) Bọn Mọi ở những hòn núi thấp gần đồng bằng thường tới lui buôn bán với người mình.

(2) Phải hiểu câu này bằng một nghĩa thật rộng mới khỏi sai lầm và ngộ ngời.

ngại phải có cái luân-lý và một chánh-sách trị dân như vậy mới gọi là toàn thiện toàn mỹ được.

Bọn người Mọi sanh hoạt một cách tự-nhiên, giữ được bản-tính của Tạo-hóa phú cho; đối với đời, họ không bày cho thêm phiền phức như những người mang tiếng « văn-minh » có ý đời mình ra một người khác hơn là thọ bẩm tính thiên-nhiên... Đời này vẫn là đời trái ngược, biết bao sự nô mầu-thuần với nhau, nhưng nghĩ kỹ độc-giã sẽ thấy lời tôi là thật.

... Nhưng mặc dầu, ta cũng chớ quên là ta đang đi cung chiêm Tôn-lăng chớ không phải ngồi mà bàn chánh-trị, triết-lý... Con chèo cứ chèo, chiếc thuyền cứ lướt lơi...

... Rồi con sóng hẹp lẫn, nước chảy đã hơi mạnh và thường gặp những bãi cát dài, chúng ta lên gần đến nguồn sông Hương, chiếc thuyền lại đi giữa một nơi núi cao rừng rậm, cây cối u sẫm, trông phong-cảnh chớu ấy có vẻ hùng vĩ khác thường, đáng làm nơi « cuối cùng » của một vị vua oanb-liệt...

Thuyền lần lần cập bến, chúng ta đã đứng trên con đường vào làng Gia-Long.

TÔN-THẤT-CÁNH

Không lẽ vì một khúc đường hư mà những chuyến xe tốc-hành không được chạy

Vì trận bão rồi mà con đường sắt từ Đông-bà tới Phú-trạch bị hỏng. Hư hao có một con đường đó mà sở xe lửa lại như định không chịu cho xe tốc-hành chạy nữa, đầu từ Trung - kỳ vào Nam cũng vậy.

Sự này làm cho người Trung-kỳ thường có việc đi lại vào Nam lấy làm bất bình lắm. Vì thế mà những người Trung-kỳ ở trong Nam muốn về xứ sở một cách mau chóng thì phải đi tàu.

Thật chúng tôi không hiểu sở hỏa-xa nghĩ làm sao mà lại ra lệnh không cho xe tốc-hành chạy nữa. Dầu rằng không thể đi tới Hanoi thì con đường Trung - Nam vẫn còn chạy được sao lại cấm luôn đi.

Bởi thế nên người ta lấy àm bất bình sở Hỏa-xa lắm, mà sự bất bình ấy không phải là không đúng.

Ước mong sở xe lửa để ý tới việc này.

Chính đôn y phục

Quý ông quý bà, ai là người kén chọn y phục Annam, hãy đến tiệm HUYNH-NGUYEN may thử một lần thì biết. Người đứng các đồ đã làm việc lâu năm, biết độ theo cách ăn mặc lịch sự của quý ông quý bà mà sửa cách may đo cho hợp lối kim-thời.

Đã được nhiều bà khen tặng Tiệm HUYNH-NGUYEN 50, Rue Vassoigne, 50 (gần chợ Tân-định)

MỘT VỊ CÔNG-THẦN NAM-KỲ PHƯỚC-QUỐC-CÔNG HỒ-VĂN-BOI

Nhơn dịp đi xem lễ tấn cung của đức Nam-Phượng Hoàng-Hậu ngoài Huế, bữa kia bất ngờ tôi gặp một người đàn ông độ bốn mươi ngoài tuổi, ăn mặc sa sút, xưng mình gốc người Nam-kỳ. Tôi làm quen mới biết cậu ta vốn cháu cụ Quốc-công Hồ-văn-Boi là một một vị công - thần của nhà Nguyễn trong lúc sơ-khai. Tôi hỏi sự tích thời cậu Giám (người nói trên) mới thuật đầu đuôi cho tôi nghe. Tôi chép ra đây là cố ý nhắc cho dân Nam-kỳ ta nhớ đến một bậc anh-hùng đã từng dày công bồi đắp cho nước nhà như cụ Phước Quốc-Công.

Những bậc anh hùng như cụ không phải là ít, vì khi đức Gia-Long mộng-trần ở Nam-kỳ, khi thì Thi-nại, khi thì Long-Hung (Sadec) đã từng thân phục nhiều quan tướng theo ngài mà giúp cho đến thành công. Phần nhiều những vị ấy thời ra kinh mà làm quan cho nên dân Nam-kỳ ít nghe biết tiếng. Nay nhắc lại tướng không phải là một việc vô ích vậy.

Đây tôi xin chép lời của cậu Giám:

— Thưa ông, tổ tiên tôi, cách đây 4, 5 đời ở tại hạt Biên-Hòa, Phước-long-phủ, Nghĩa-an-huyện, An-diên-tổng. Linh-chiều-tây (Thủ đức bây giờ) tức là Tây-mai-nhị-xã. Ông sơ

của tôi, tên là Hồ-văn-Boi thọ phong Phước - quốc-Công, là một vị quan võ đã từng lao khổ công cang với Đức-Hoàng-Đế Gia-Long vì cái đại công đó nên sau khi tức vị Hoàng-đế, Đức Gia-long bèn cưới con gái của ông sơ tôi cho đức Minh-mạng còn ngôi Thái-tử. Đức Gia-Long phong cho đầu ngài chức Thần-Phi nhất-vị (vợ chánh đức Minh-mạng). Kể từ ngài lấy chồng, bà nhưt Phi tên là Hồ-thị-Hoa ra ở Huế, đến lúc đức Minh-mạng lên kế vị cho đức Gia-Long thì bà Phi cũng ở Cung. Ít năm kể đó bà có thai sanh ra một vị Hoàng-tử, ba ngày sau khi sanh-sinh thì bà Phi từ trần. Vì đức Gia-Long bỏ lệ lập Hoàng-Hậu, nên đức Minh-mạng khi lên làm Vua chỉ phong cho vợ ngài chức Nhất-thị-Phi mà thôi. Người con trai theo ngài mà giúp cho đến thành công. Phần nhiều những vị ấy thời ra kinh mà làm quan cho nên dân Nam-kỳ ít nghe biết tiếng. Nay nhắc lại tướng không phải là một việc vô ích vậy.

Trước đây hơn 40 năm, (CƠ TIẾP TRƯỞNG 8)

Sau trận bão ở Trung-kỳ

người bác tôi a ý với làng mà bán hết 3 mẫu, 8 sào 8 thước cho một ông Bô - chánh kia. Tôi vì cửa vua ban và cửa ấy là quốc-sân, luật không cho trưng phân mãi mãi (biens nationaux inaliénables) nên có đứng ra kêu nài hủy sự bán đất ấy. Nay chỉ còn có 1 mẫu, 1 sào, hai thước để làm vườn chung quanh đền thờ mà thôi.

Nghe câu chuyện đáng để ý, tôi bèn xin cậu Giám đốc tới đến nhà thờ của cụ Phước Quốc công.

Đền thờ ở ngoài vòng thành vua, phía sau thành, mà ở bên bờ sông Hương, chỗ đó kêu là Kim-long.

Cửa ngõ, xây bằng gạch xưa, hai gác, với gạch còn chắc chắn lắm. Cửa ngõ này xây từ đời Thiệu-trị tới giờ gần 150 năm mà vẫn còn vững vàng. Nhưng thuở xưa, người ta tấp tểch chất-phác nên cách kiến-trúc vẫn còn sơ-sai, thiệt-thà, không có cái huê xảo như bây giờ. Cửa coi kịch-cỡm, thờ-sơ, nhưng sự bền chắc thì hơn bây giờ nhiều.

Đền thờ cất theo kiểu xưa ba căn hai mái, lợp ngói âm-dương. Trông đền thờ, không có ghế bàn gì đáng giá cả, coi nghèo lắm. Tại lòng căn giữa, ở hàng cột nhô, có 1 bàn thờ, trên để bài vị phủ vải vàng, trước vị có cái lư nhơn bằng sành và 2 bên có 2 cái chôn đèn sáp bằng gỗ cũ xi, mốc thich.

Ở ba căn ở trong, có ba cái bàn thờ chưa dọn cũng như bàn ngoài trước vậy. Song có khác là ba căn ấy có ba tấm mành đỏ, viền vàng, treo từ trên tới dưới.

Sương nhà, từ kèo tới đầu cột, trính, đều chạm đầu rồng, đuôi phụng, trên trính có đóng khuôn chạm sơn thủy và nhiều bài thơ nổi lừng lên coi đẹp lắm.

V.N.L.T.N.
(Còn tiếp)

NƠI NÀO BỊ BÃO

Quan Khám-sứ Trung-kỳ có tấp điện-tin cho quan Toàn-quyền hay rằng ngày thứ ba tuần trước thì Tourane bị bão trước hết. Qua ngày thứ tư thì tới Huế rồi kể đó mới tới Quảng-trị và Đông-hới.

Sự hư hao ở Huế

Trận bão rồi làm hư hao ở Huế rất bộn-bàn. Có nhiều cây cột đèn bị ngã và giầy đèn bị đứt nhiều chỗ. Có hơn một trăm cây bị tróc gốc. Vì mưa lớn luôn mấy ngày mà đường xá bị ngập và hư hơn rất bộn, như là ở Thừa-Thiên nơi con đường thuộc-địa xe cộ không đi lại được.

Vi cột đèn ngã và giầy đèn đứt mà dân sự trong thành không cả nước và ánh sáng cùng.

Ngày thứ sáu 26 Octobre rồi hãng đèn mới sửa xong chỗ hư hao.

Cũng may không có sự rủi ro gì hệ trọng hết.

Sự hư hao ở Đông-hới

Sự hư hao ở Đông-hới quan-trọng hơn nhiều. Sự hư hao ấy không phải bị bão mà ra, ấy tại nước ngập làm lở đường và nhiều cái cầu bãi

trên con đường sắt bị trôi mất thành thử phía bắc Đông-hới xe tới lui không được 10 hoặc 15 ngày không chừng.

Trận lụt ấy lại làm hư hao mùa lúa chín vào tháng 10 này lắm. Sự thiệt hại ở Đông-hới tính phỏng có 50 phần trăm. Xe tốc hành tạm đình chạy

Chủ sở giầy thép ở Huế có báo tin rằng xe tốc-hành chạy về Nam và Bắc đều bị tạm đình không như định bao giờ mới chạy lại.

Quan Công-sứ ở Vinh cho hay rằng sân máy bay của Vinh ở Beathly bị nước ngập từ năm phần tới một tất và con đường địa hạt 31 chưa đi được.

Quan Công-sứ ở Quảng-trị cho hay rằng nước vẫn còn ngập nơi con đường số 1 ở khoãn cây số 64 tới 66 và nơi cây số 72 đường bị đứt nay xe cộ đã qua lại được rồi.

Sở công-chánh Thừa - thiên cũng có báo tin rằng nước ngập con đường thuộc-địa số 1 đã rút xuống rồi sự đi lại ở Thừa-Thiên không còn trở ngại gì nữa.

Ecole centrale de commerce

Có giáo-sư giỏi = Học-phí sụt bớt 40%.

- Các vị giáo-sư :
- MM. Bùi-Quang-Tiểu, diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de Paris
 - Huỳnh-Kim-Dur, diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de Montpellier
 - De Margon, diplômé d'Anglais de Londres, etc. etc.

Cần hỏi điều chi xin viết thư cho :

M. Trần-Mạnh-Nhân

Délégué de l'Académie dactylographique de France
Directeur de l'Ecole Centrale de Commerce
47, Rue Vassoigne (Tândinh) Saigon

Đạy Chạm Nhung Cho Màu Khỏi Mưa

Trưởng Nữ - công Thanh - Tâm muốn cho chị em phụ-nữ thêm về khoa mỹ-thuật, chạm nhung, chạm cây, chạm da, chạm gỗ, làm bông trên satin. Nên kể từ ngày nay chị em ai muốn học các khoa trên đây, trường dạy tinh giá thật nhẹ và cho luôn màu khỏi tổn tiền mua. Trường có rước bà Lê-thị-Ann ở Mỏ-cây, bà Lê-ngươn-Đáng ở Gò-vấp chuyên môn dạy làm mũt bông đủ đủ, bánh bông dương, bánh kẹp trắng, mũt gừng, mũt thơm chín làm trắng.

Quý cô ai thương tài mến đức hai bà xin mời lại trường Thanh-Tâm số 227-229 đường Gallieni hai bà rất vui mừng tiếp rước.

Lần thư nhứt tại Pháp quốc

Ấn-đơn-Việt, 113 rue d'Alsace a Marseille

Par Avion

Monsieur Le Directeur
de la Pharmacie "ong-bien"
84 rue Paul Blanche prolongé 84
(Cochinchina) Thanh-huân Saigon

Marseille le 19 Mai 1954

Chưa ông.

Hãy tôi rồi tôi có nhậm đang 20 hộp thuốc... (chỉ đọc và ứng học của ông, sau khi dùng thì đờng bấ... mình bôn này hoàn ughinh đi làm.)

Bệnh của tôi hiện 10 năm nay, chữa thì nào cũng không khời, vào một năm hay là 2, 3 tháng cũng có khời nhưng lo nghĩ nhiều sữa lại thấy hiện hiện các cơn cũng có chữa mãi làm như "sỏi" "chết" như là goutte... (chỉ đọc và ứng học của ông, sau khi dùng thì đờng bấ... mình bôn này hoàn ughinh đi làm.)

Trần-vân-Hợp
113 rue d'Alsace a Marseille Bonchale

Đây là bức thư ở Marseille gửi về bằng máy bay, chúng tôi không sửa đổi thêm bớt chút nào, để ý nguyên văn chụp hình đức khuôn in ra đây cho quý ngài biết rõ, tin chắc thuốc SỬU ĐỘC BẢ ƯNG-HOÀN gồm trị các chứng bệnh phong tình công hiệu là dường nào. Bệnh nặng, bệnh nhẹ, lâu mau thể mấy dùng cũng dứt tuyệt.

Có bán tại Nguyễn-thị-Kinh Saigon, 41 Bđ Tổng-độc-Phương Chợ-lon, Huỳnh-Trí và Trường-Xuân Cao-miền, Hồ-vân-Ba, Quí-nhơn, Nguyễn-vân-Đức Hanói và khắp Đông-Pháp nơi nào Đại-lý nhà thuốc ONG TIÊN thì có bán.

VÌ MỘT ĐÔI BÔNG VÀNG

Một đũa gái bốp cổ bạn nó chết

Tuần rồi ở làng Phú-qui (Phan-rang) có xảy ra một cái án-mạng vì một đôi bông.

Gần nhà thờ Nha-mon có hai vợ chồng anh Phạm-vân-Lương và đũa con gái mới 11 tuổi, tên Phan-thị-Nhông.

Hằng ngày cô Nhông thường với một cô bạn gái khác tên thị Băng đi hái rau về nuôi heo.

Có một tuần-lễ trước khi xảy ra án-mạng vợ chồng anh Lương có mua cho đũa con gái họ một đôi bông vàng. Đôi bông này giá đáng không bao nhiêu, song đối với người nhà quê thì là qui báu lắm. Vì thế mà khi trông thấy thị Nhông đeo, thị Băng động tâm muốn đoạt của ấy.

Như ai nấy đều biết mỗi ngày hai cô gái này thường đi chung nhau hái rau nên bữa nọ đến khi tới chỗ vườn bấp kia, thị Băng mới thiệt-hành

cái kế độc của nó vẫn giữ trong lòng mấy ngày trước.

Thị Băng mới bảo bạn gái nó cho nó đôi bông vàng. Thị Nhông cố nhiên là không bao giờ nhận lời được. Thấy thị Nhông như định từ-chối, thị Băng mới chụp lấy cổ bạn gái nó mà bốp rất chắc. Sức yếu không chống cự được nên thị Nhông phải chết ngót.

Giết bạn xong thị Băng đoạt của rồi trốn mất.

Tới 11 giờ trưa, giờ đó thường là giờ về của thị Nhông, vợ chồng anh Lương trông con không thấy tâm dạn nên đã phát nghi chắc có chuyện chi xảy ra đây.

Đợi hoài không thấy, anh Lương mới đi tìm con, thì gặp ngay con gái anh chết tại vườn bấp. Trông thấy con bị bốp cổ chết và đôi bông vàng lại không còn, anh đã biết rõ vì sao rồi nên mới tới thưa với làng xã.

Nhà chức-trách bữa ra tìm nã liền khi ấy và đã bắt được con sát-nhơn rồi. Nó đã bị đũa lên quan trên.

Nhà báo TÂN-VĂN còn cần dùng : 1. vài người cộng động cho sốt sản 2. vài người kiểm quang cáo 3. đại-lý bán lẻ báo trong các nơi. Có một ít điều kiện mà điều kiện như là phải cho giàu nghị lực, quyết thắng các cảnh ngộ, đầu cho nghị lực bao nhiêu cũng chẳng ngại.

Nhà bảo sanh « HỒNG PHÚC »

75, Rue Mac-Mahon - SAIGON - 75
(Ngang số Trường-tiền)

Chủ-nhơn: **CÔ PHẠM - THỊ-HỒNG**

Tốt-nghiệp khoa y-học trường Y-học Đông - Á ở Hanoi (đã làm việc nhà-nước lâu năm).

Các quan Chánh sở Vệ-sanh, Tuân-thành đã công-nhận nhà bảo sanh này đứng vào bậc nhất trong các nhà bảo-sanh tư tại Saigon

Có quan thầy trông nom

Mỗi ngày từ 10 giờ tới 11 giờ và 16 giờ tới 17 giờ, quan thầy đến thăm bệnh và chích thuốc cho quý bà nào sanh rồi hoặc còn đương có thai mà bệnh.

Quý bà có thai gần ngày hoặc có bệnh gì xin cứ lại chúng tôi thăm giùm.

Phòng thuốc của nhà bảo-sanh

Muốn cho trẻ em học mau tấn - phát
quí Ông, quí Bà, nên đem gởi trẻ em cho

Trường LÊ-TẤN-CÁC

Rue Lareynière Nos 10, 11 & 12 - SAIGON

thi sẽ vừa ý. Học-phí tinh nhẹ. Giáo-sư chuyên-môn cần-mẫn, diu-dắc trẻ-em từ lớp Đờng-ấu (Cours Infantin) đến lớp nhì (Cours Moyen). Mỗi năm, đến tháng Juillet trường « Lê-Tấn-Các » có mở cuộc thi học-bằng để chọn 3 trẻ (khỏi trả tiền học).

Tác-giã :
TRẦN-UYÊN-ĐÌNH

Công nghệ nước nhà được phát triển

Hột Xoàn-Mới « Ba-Quan » (hay là Xoàn Đức-quốc, hay là Xoàn Huê-kỳ). Nhưng tốt hay là xấu là do nơi cách mài. Chủ-nhơn là người Annam, thiên nghệ mài hột Xoàn (được đồng-bào hoan-nghinh từ mấy năm nay), dám cam-đoan Xoàn-Mới « Ba-Quan » mài khéo, nước trong, lạnh (không thua gì xoàn tây (diamant) hơn xoàn Đức-quốc, xoàn Huê-kỳ mài bên Singa-pour bội phần.

Bán có giấy bảo - kiết (1). Chỗ đáng tin cậy. Đồng-bào có dịp ghé xem máy móc và quan sát cách làm công phu của nhà công nghệ chuyên-môn.

BA-QUAN
Lapidairerie-Joallerie-Bijouterie
58 - rue Vannier - 58
(Ngang hông kho bạc Chợ-cũ)
SAIGON

(1) Không chết nước đổi màu. Nếu không đúng sự thật, bốn-hiệu sẽ thối y số tiền mua.

DOCTEUR LE-VAN-HUE

N° 138, Rue La Grandière - SAIGON
Lauréat de la Faculté de Paris

Phòng: Khám bệnh và giáo nghiệm. Thủ máu, thủ đàm v. v. đủ cách chuyên trị bệnh phụ-nữ và bệnh lậu.

GIỜ KHÁM BỆNH
Sớm mai: 8 giờ tới 12 giờ.
Chiều: 3 giờ tới 7 giờ.
Cấp bệnh ước giờ nào cũng được.

Ecole Pratique de Commerce de Saigon

7, Rue René Héraud, Tânđịnh

BONNE PRÉPARATION DE PROFESSIONNELS
Comptabilité - Commerce - Dactylo - Sténo
Banque Anglais - Français Commercial
PROFESSEURS :

M. LÊ-VĂN-MỆO Diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de l'Indochine
M. BUI-VĂN-QUAN Diplômé des Ecoles Supérieures de Commerce de l'Indochine et de Lyon - Comptable de Crédit - Expert-Comptable près les Tribunaux.

Monsieur LƯƠNG-VĂN-HÀU

Diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de l'Indochine
Chef Comptable de la Pharmacie de l'Indochine
Expert-Comptable près les Tribunaux

Demandez le prospectus au Directeur : Luong-v-Hau

HỌC CẦM BÁNH XE HƠI

Mau giỏi - Thi mau
Già rẽ hơn các nơi

TRƯỜNG XE HƠI

95 bis, Đường LAGRANDIÈRE - SAIGON

TRỊNH-HƯNG-NGÀU
Chủ trường lãnh dạy

« TRƯỜNG CỦA TRỊNH - HƯNG-NGÀU TỐT VÀ DẠY GIỎI HƠN HẾT » LỜI KHAI CỦA ÔNG CHÁNH
:: :: SỞ XÉT XE NƠI TOÀ :: ::

Học trò Lục-tính có nơi ăn ở tại trường

Dịch-giã :
PHẠM-VĂN-ĐIỀU

« Lười Groom Nữ Hiệp »

Nàng nhảy vào rào tường, đi riết tới trung đình, thấy còn đèn sáng trưng thì tìm chỗ ngồi rình. Nàng thấy 2 tên quân đi ngang trước mặt vừa đi vừa nói thì nom theo sau rình nghe. Nàng suy nghiệm câu chuyện thì biết đêm nay Vạn-mở sẽ ngủ ở thư phòng sau khi ăn tiệc với bọn thủ-hạ, song nàng không rõ thư phòng ở chỗ nào. Nàng đi tìm mãi tới khuya mới gặp được thì nơi ấy đã tắt đèn, cảnh vắng rồi. Tuy vậy nàng cũng rán hết sức mà thâm nhập nơi ấy để trả oán cho chồng.

Dở ngói, cạy được ván thiên-hoa, Hoàn-Quyển chun xuống giữa buồng sách của Vạn-mở. Nàng thấy bên góc tây có cái giường màn che trướng phủ thì xam xam đi tới đỡ lên xem. Nàng thấy trên đầu giường có đũa mã và măng áo quan binh thì quyết chắc kẻ nằm trong mền kia là Vạn-mở bèn hơi groom chém mạnh xuống.

Một tiếng bốp..... Hoàn-Quyển biết mình chém vào hình sành thì thất kinh biết mắc kế « Thu thiên thoát xác ». Nàng chưa kịp quay lại thì biết có hơi lạnh sau lưng lật đặt né qua rồi hoành groom đỡ.

Một người đầu ông cao lớn, chính là Vạn - mở ở sau lưng Hoàn-Quyển chém lên, song thấy nàng đỡ được thì cả khen « giỏi đa ! » Rồi lại chém tiếp.

Từ khi Vạn-mở mưu-giết Đổ-Lang rồi thì lo sợ đồ đảng chàng trả thù nên phòng ngừa kỹ lắm. Đêm nào cũng có người canh tuần trong phòng ngủ và đêm nào cũng dùng cách ve ve còi lốt, nằm một nơi mà giả ngủ một nơi để đánh lừa kẻ ám sát mình.

Bởi vì Vạn-mở khôn khéo như vậy nên Hoàn - Quyển giết quan ta không được mà lại bị quan ta chém lên rồi cả hai đấu chiến với nhau.

Đánh nhau chẳng bao lâu, Vạn-mở thất thế bị Hoàn-Quyển đâm cho một groom từ trước ngực thẩu ra sau lưng Vạn-mở nhào xuống vừa tới đất, tươi groom của nàng rút ra chưa khỏi thấy thì một láng hào quang xẹt tới ngay mặt Nàng biết có kẻ phóng groom song mắt những nháng đó không sao đỡ kịp, chỉ la được một tiếng chết rồi té xuống, kể bị một tên thủ-hạ của Vạn-mở nhảy tới chém bồi mấy dao nữa. Thế là từ đây kẻ bạc phúc Hoàn - Quyển, vị nữ-hiệp Phi-Hà, hai người mà một, một người mà hai đã không còn ở trên cõi trần, mà dưới cửa-tuyên vợ chồng Gia-Nguyên được vui cười vì gặp đứa con thảo, chàng Đổ-Lang được nắm tay người vợ tiết-liệt mà nói lại những cái cang dỡ trong hoạn-trường của người thế-gian.

— :: HẾT :: —

Bóng đen nọ lần lần tới gần, rồi có tiếng hỏi :
— Ai làm gì nơi này lúc đêm khuya canh vắng như vậy ?
Hoàn-Quyển nghe giọng quen quen bèn bối vắn lại :
— Còn người tới đây lúc bây giờ là có ý gì ?
Người ấy bỗng kêu lên một tiếng :
— Trời ơi ! Té ra Phùng tàu-tàu đã tới đây rồi tr ! Thế nào, đã gặp Huỳnh-Đạt chưa ?
Hoàn-Quyển nhìn kỹ người ấy thì ra là Từ - Canh một em bạn tâm phúc của Đổ-Lang. Nàng bèn đáp :
— Gặp rồi và đã giết rồi. Đây tôi đương dùng thủ cấp nó mà tế vong linh cha tôi để cho tiêu oan giải nghiệt cho người nơi chốn cửa-tuyên.
Dứt câu ấy nàng bèn đem việc theo thù và giết thù mà thuật lại. Từ-Canh nghe dứt dậm chơn than rằng :
— Số phận chúng ta đen bạc làm sao mà nghiệt kia đã cời thì oan nọ lại mang vào nữa đây chị ơi !!
Hoàn-Quyển thất kinh vồn vã hỏi :
— Chuyện chi đó nữa Từ-thúc ?
— Chị ơi, anh Đổ đã bị kẻ gian hãm hại hiện đương nằm trong ngục phủ Tể-diên, chưa biết lành dữ thế nào.
— Tin ấy ở đâu đưa đến mà chú rõ ?
— Ấy là tin của Lại-Tử đưa lên sơn-trại. Khi được tin ấy chúng tôi có xuống Tể-diên, song không làm sao cứu anh Đổ được, đành phải phải người đi các nơi tìm chi. Ở Nam-dương, ở Chiết-giang đều có người kiếm ; còn tôi, tôi ra đây mấy ngày rày, biết thế nào chị cũng tới thăm mộ lão-bà.

Hoàn-Quyển nghe dứt kêu trời mấy tiếng, dậm chơn đấm ngực khốc, đoạn móc túi lấy thuốc rất vào thủ cấp Huỳnh-Đạt cho tiêu ra nước. Xong xuôi đầu đó nàng bèn theo Từ-Canh mà trở về Tể-diên.

Có lẽ đọc tới đây, ai cũng lấy làm lạ cho cái số phận Hoàn-Quyển và rất muốn biết vì đâu mà Đổ-Lang bị hại.

Số là khi chia đường đi tìm thù-nhơn, thì Đổ-Lang đi qua mé phủ Tể-diên. Trước kia, Hoàn-Quyển có lần giới-thiệu Đổ cho Lại-Tử nên nay Đổ đi ngang đó tiện đường ghé thăm và dò hỏi tin tức Huỳnh-Đạt.

Lúc bấy giờ, ở Tể-diên mới nảy ra một bọn trộm rất tài tình, cả ban tuần-bổ đã hết sức dò rập nhưng không làm chi xuê chúng, chẳng những không bắt được mà cho đến sào huyết của chúng ở đâu cũng không sao rõ được. Cái trách-nhệm tuần-kiếm ở trong phủ thuộc về Lại-Tử mà nay Lại-Tử bất lực như vậy nên thường thường bị quan huyện và quan Tổng-binh ở đó quở trách. Lại-Tử

CIGARETTES "COFAT"

Quý vị nào hút thuốc « COFAT » chẳng nên quên rằng hãng BOY-LANDRY đổi mới bao không thuốc « COFAT » một gói nguyên hai chục điếu « COFAT ».

20 điếu thuốc

Hay là đem đến những chỗ kể sau đây :
ở CHOLON TIỆM TRINH-LÊ-SANH — 350 rue des Marins
ở SAIGON TIỆM TRIỆU-THANH— 6 Amiral Courbet

Nhà bảo-sanh Moderne
110, Rue Boresse - SAIGON

(Xéo bột Si-nho Cầu-ông - lảnh) Saigon, là một nhà bảo-sanh hoàn toàn, đúng theo phép vệ-sanh. Trên lầu phòng r i ề n g giường sắt, có phòng để riêng khoản khoát— Dưới đất rộng rãi có phòng để để riêng rất sạch sẽ. Sự trông coi, săn sóc, thuốc men cho người mẹ và trẻ nhỏ rất ân cần hậu đãi.

Giá mỗi ngày từ 1\$50 đến 3\$50.
Xin đồng-báo chiếu cố. Rất cảm ơn.
Chủ nhân: MME HỒ-THỊ-SẮC
Mụ tốt-nghệp trường thuốc Hanôl

Chuyên nghề đóng sách đủ kiểu và làm hộp bằng giấy carton
Giá rẻ -- Làm khéo -- Là tiệm
P. Ng. - văn - Châu
423, Boulevard Gallieni - SAIGON

DOCTEUR TRAN VAN-DOC
Chuyên trị bệnh con nít
N° 31 RUE TABERD N° 31
Góc đường Taberd và
Aviateur Garros
Tél. 618 Saigon

LA

PHARMACIE CENTRALE

J. MUS

Đường Catinat—số 195-197-199-201—Saigon

Lấy làm hân hạnh cho quý khách hay rằng : Kể từ ngày nay đã dọn dẹp hẳn hoi do nơi quyền của ông

R. BONNIOT

Ex-Interne des Hôpitaux de Paris
Pharmacien de la Faculté de Paris

« Thương-cuộc Đại-dược-phòng » kêu là Pharmacie MUS, sẽ hết lòng tiếp rước mới hàng người Nam.

Quý-khách sẽ được toại lòng vì thuốc của bồn-hiệu là tốt nhất hạng.

Nhờ kho trữ thuốc của bồn-hiệu sắp đặt theo kiểu kim-thời, nên mấy món hàng của bồn-hiệu đều được toàn hảo.

Nhờ cách buôn bán nhậm lẹ, nên mỗi kỳ tầu đều có thuốc lại, và toàn là thuốc mới cả.

Bồn-hiệu sẽ hết sức làm cho quý khách vừa ý vì đó là cách rao hàng của bồn-hiệu.

Bồn-hiệu kính mời.

R. Bonniot

Nhứt hạng bảo-chế y-sanh

rất khổ lòng về việc đó, thường trông mong Phi-Hà (Hoàn-Quyển) tới để nâng niu giúp cho một tay.

Giữa lúc bị hạn chờ mưa, thỉnh linh thấy Đổ-Lang tới, Lai-Tử mừng rỡ vô hạn. Anh ta đem việc ấy thuật lại và van cầu chàng nhận lời cho.

Đổ-Lang tuy cũng đứng vào hàng lục-lâm đạo-tặc, song thường « làm đám » ở những nhà giàu tàn ác hay là quan lại tham lam, chứ những nhà lam lũ mần ăn đầu có muông vạn chàng cũng chẳng rờ tới. Bởi chàng có cái tôn-chỉ ấy nên đối với bọn lục-lâm đạo-tặc ăn không lựa chỗ, giết chẳng thương người như bọn ở Tể-diên đây thời chàng rất ghét. Và lại trước kia chàng có giúp cho phủ Khai-phong trừ bọn cướp rày trộm vặt, Lai-Tử đã biết và có khi nói với quan huyện lĩnh ở Tể-diên rồi. Vậy nay đối với sự yêu cầu của Lai-Tử chàng không lẽ từ chối.

Hôm sau, Lai-Tử đem Đổ-Lang tới ra mắt quan huyện, thưa lại việc nhờ chàng giúp rập trong việc trừ gian. Quan huyện mừng lắm đem việc ấy tỏ lại với quan tổng-binh.

Kể từ bữa đó Đổ-Lang bèn ra sức dò xét manh mối của bọn trộm « lợi hại » ấy. Đêm nào chàng cũng giặt gươm trong mình ngâm lên ra đi.

Một đêm kia, trời tối như mực, căn vắng vẻ lạnh lùng, chàng đi trên con đường trong xóm nọ thấy có hai bóng đen đi qua bèn đánh húc theo. Chàng theo sau xa xa, theo mãi tới dinh tổng-binh thì hai bóng đen nọ nhảy tường rào mà vào. Chàng lấy làm lạ, trở về suy nghĩ lung lăm.

Sáng hôm sau nghe tin trong thành có hai nhà bị trộm; Đổ-Lang gặt đầu vài cái nói lảm bảm :

— Có lẽ nguyên do ở trong ấy. Để rồi ta dò xét kỹ coi !

Đêm kể đó, Đổ-Lang cũng cấp gươm ra đi; tới chỗ vắng vẻ gần tường rào dinh tổng-binh mà núp. Gió lạnh thấu xương đêm tối giữa bàn tay bó đấm ngón, quanh mình chỉ có tiếng kêu rì rì, thỉnh thoảng nghe tiếng mõ lốc cốc bên trại canh, Đổ-Lang ngồi chờ tới canh tư, bỗng nghe xa xa có tiếng khua lá cây, chàng lỏng nghe thì hơi động đất lần lần tới gần, rồi hai vật đen đi ngang khít chàng. Chàng nom theo ; tới bên vách tường rào, hai người nọ nhảy lên đầu tường, chàng vội vàng nhắm cổ một đứa trong hai tên nọ mà phóng gươm theo. Một tiếng òi, rồi ngã phịch vào mé trong, chàng muốn nhảy theo song lại sợ bị hại nên lật đật trở về nhà.

Về tới nhà Đổ-Lang nói lại chuyện ấy với Lai-Tử. Cả hai đều định chắc kẻ trộm là bộ-hạ của quan tổng - binh, nhưng không biết vì sao mà kẻ làm cha mẹ dân lại chưa

bọn hại dân như vậy.

Ngày hôm sau, người ta thấy một người bộ-hạ của quan tổng-binh Vạn-mỏ có quần khăn ở cổ, hỏi thì nói rằng vì cấm gió bị ho nên giữ cổ như thế ; và cũng đêm ấy ở trong thành có ba nhà bị trộm.

Quan huyện đã nghe Lai-Tử bẩm trước chuyện khi hôm, kể hay tin lạ như thế cũng định ninh rằng sự tề bại ấy do một số bộ hạ của tổng-binh lên lúc làm ra. Nghi như thế nên quan huyện đem cả việc ấy mà bẩm cho quan tổng-binh hay. Đáng lẽ khi nghe biết như vậy, tổng-binh nên để ý dò xét lũ mộ-khách của mình ; nhưng lại không, quan nghe qua liền cho mời Đổ-Lang tới hỏi chuyện rồi òi lời dinh thành nọ lấy cớ rằng chàng cố ý phá hư danh-giá và bảm hại mình nên hạ lệnh thủ hạ bắt giam chàng vào ngục để tra cứu.

Đổ-Lang bị giam ít hôm thì nổi trận đau kịch liệt rồi thì bỏ mình ; không ai rõ nguyên cớ vì sao. Đó là vì họ không biết lai lịch của quan tổng-binh Vạn-mỏ vậy.

Vạn-mỏ trước kia vốn là một tay cường-đạo ở Phước-kiến. Sau nhờ có nhiều tiền, anh ta muốn mua lấy danh-giá chơi nên bỏ tiền ra lo lót được một chức quan trong quân-đội. Có lạ gì, giữa lúc bốn phương loạn lạc, đám võ-phu nắm được quyền thế, tạo được địa vị có phải là sự khó đâu. Vạn-mỏ nhờ vậy mà được làm tổng-binh coi một đạo quân tại Tể-diên. Được danh-giá mà không tiền thì kẻ quen nghề bắt cá hai tay kia dễ nào chịu ; vậy Vạn-mỏ lại trở về nghề cũ, cách bí-mật. Quan ta đem bọn đồ đảng cũ về làm mộ-khách, đêm đêm thả chúng ra đi trộm châu báu tiền-bạc của trăm họ về chia chác với nhau.

Đã lâu, Vạn-mỏ làm như thế mà nào có ai dò, ai nghi, ai biết đâu ; kịp tới Đổ-Lang giúp Lai-Tử sắp vén màn bí-mật ấy ra, thì vì quan huyện trung thành chơn thật quá nên Vạn-mỏ hạ thủ trước, giam Đổ-Lang rồi lên sai người đánh thuốc độc cho chết đi, để dứt hậu hoạn.

XIV

Tan hoa nát ngọc.

Nói lại, Hoàn-Quyển theo Từ-Canh về tới Tể-diên tìm nơi trú ngụ xong xuôi rồi tới lại thì xách gươm lên vào dinh của Vạn-mỏ.

Đã chịu nhiều nỗi khổ đều oan, Hoàn-Quyển đã lạnh lòng chán đời, nay lại phải cái thảm keo tan hồ rã, trăm gãy bình rơi, nàng không còn thích sống nữa. Cái lòng ham chết làm cho nàng dữ can, đâm má xông vào với sum nghiêm nguy hiểm như vào chỗ không người.

Les Cigarettes ĐẠI-NAM

Những tiệm buôn sỉ và buôn lẻ, những người hút thuốc thường mua và dùng thuốc điếu của hãng COMPAGNIE COLONIALE DES TABACS vì những nguyên-do sau này:

1. Chúng tôi cam đoan rằng thuốc điếu của hãng chúng tôi làm bằng thuốc lá thượng hạng.
2. Những nhà buôn biết rằng mua thuốc của hãng chúng tôi về bán lại, nếu rủi bị hư hao gì thì có thể đem lại bằng đổi lại thuốc mới rất dễ dàng và không tổn hại gì cả.
3. Mỗi bao thuốc điếu đều làm rất cẩn thận, bằng máy móc tinh xảo như ý. Nhân-công giúp việc toàn là người thiện-nghệ, mà thuốc lá lại lựa chọn rất kỹ càng lắm.
4. Người hút thuốc ĐẠI-NAM được yên trí rằng mỗi điếu thuốc đều tốt và cân-lượng đúng đắn.

Các ngài thử nghiệm và so sánh giá tiền, chất thơm của các thứ thuốc của bên-biểu, như là thuốc ĐẠI-NAM, thì các ngài sẽ thấy chỗ khác xa nhau thế nào.

Kính cáo.

Số nhà 251 Rue Lagrandière.

Đây là bàn tay của M. Ngô-Kim-Thành (Bác-vật) ở Baclieu chết năm 28 tuổi về bệnh ho lao.

Đã có người đoán trước rằng năm ấy bị đau mà chết. Ấy là M. Nguyễn-Thượng-Hiền, vậy anh em nên đến đó mà hỏi thời vận về bước đường tương-lai: Tinh, Tiên, Họa, Phước, Sống, Chết ra sao, còn ở xa cứ in hai bàn tay vào giấy gửi đến nơi, nội trong năm ngày thì có lời đoán (Note) gửi đến cũng như mình đến nhà coi vậy.

M. Nguyễn-Thượng-Hiền là người coi tay coi tướng theo tây ở số nhà 251 Rue Lagrandière Saigon.

GIÁ TIỀN

2 năm	1 đồng
10 năm	3 đồng
Coi tới chết	5 đồng

Lời thêm: Cách in muốn cho thật rõ, thì mài mực tàu cho sệt lại rồi thoa đều trong 2 bàn tay, lấy giấy in vào và để cho thật sát bàn tay, nên nhớ rằng nếu lần đầu in mà không thấy rõ chỉ tay là bởi có mực niều thì để vậy in luôn lần thứ hai song đừng thoa mực thêm, nên in vào giấy có hơi mỏng hoặc giấy trắng cũng được.

HAI MƯƠI BẢY NĂM

Ròng rã thiện nghệ chuyên về nghề điện. Vấn Dynamo, Magnéto, Vô đèn xe, dây đèn nhà và sửa đủ các thứ theo hơi điện. Trong lục-châu đều công nhận Cách làm kỹ lưỡng. Giá thiệt rẻ. Do nơi:

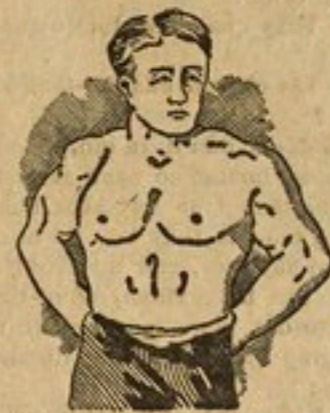
NGUYỄN-VĂN-MẠNH

25, Rue Colonel Grimaud, sau gare xe điện Canlac, trước chợ mới Saigon

Giới thiệu giùm (Thầy thuốc Nam)

Nhà thuốc Nam-Thảo Đường của y-sĩ Nguyễn-văn-Báu ở đường Amiral Roze số 38 (gần chùa Bà-đền) Saigon có phòng coi mạch cho toa, hoặc cho thuốc trị bệnh như thương-hàn, sốt rét, ban sa, tê bại, phù thũng, phụ-nữ kinh-kỳ biến bệnh, phần nhiều được đảo át bệnh trừ, nếu thầy chữa cho thuốc.

Ai là nhà mộ thể-tháo nên để ý!

Thể-tháo là một cuộc chơi cần phải có sức lực mạnh dạn và bền lâu mới có thể tranh lẫn trên đường thể-tháo được. Anh em! Muốn thân mình trở nên mạnh dạn mập mạp tốt đẹp, hãy dùng thuốc:

«SÂM NHUNG DƯỢC TINH»

có hiệu « Ông già » là một thứ thuốc hay để nhất. Uống rồi sẽ thấy hiệu quả chẳng sai: người yếu trở nên mạnh, người

già được thêm sức. Ai dùng rồi cũng đều công nhận nó thiệt hay; vậy nên khắp cả Đông-dương biết danh và đâu đâu đều có bán.

VIÊN ĐÔNG DƯỢC PHÒNG
118, Rue Paris - CHOLON

Về phần anh, lẽ thì anh không nên thơ từ gì với em nữa, nhưng tơ lòng vẫn-vương, không sao quên em được. Anh cầu xin em từ đây, lượng hết tình sau nỗi trước mà tha thứ cho anh, được cùng em kết cái tình bằng-hữu, mong có dịp được chuộc lỗi xưa.

Một tấm can-tràng, mấy giòng tâm-sự, anh xin em rộng lòng đoái tưởng mà dung thứ cho kẻ đã biết ăn-năn tự-thủ chỉ cầu một lời tha lỗi của em cũng đủ muốn vãn-hân-hạnh.

Tiền đây anh chúc cho vợ chồng em, duyên mới được nhiều dăm-ấm.

Kẻ có tội: Lê-văn-San, kính thơ.

Đọc xong, cô ngồi gục xuống, tay chống lên trán, hai hàng lệ từ-từ chảy theo gò má, gieo nặng xuống bàn.

Một hồi lâu cô gượng cầm bút, viết mấy hàng chữ, bảo người ở đem gửi:

« Saigon, ngày..... »

Thầy San,

Vì ai mà lòng tôi tan-nát, tuổi xuân-xanh sớm đã tuyệt-vọng với đời. Tôi xin thầy tha cho, đừng giục tôi mang điếu thất-tiết.

Kính thơ,

Phương

Thơ gửi rồi, cô đi lấy tấm ảnh của cậu San, đặt trước mắt, lặng-lẽ ngồi nhìn. Hai dòng lệ từ-từ tràn ra ngoài mí-mắt: « Anh thương em, mà hóa ra anh hại em nhiều lắm. Đói ta mà có gì lo ngại. Phải chi, trước kia anh tỏ thiệt cho em, thì đâu có ngày nay. Cái ngày, mà sau một quãng đời trông đợi háo huyền, trông đợi một dịp rất đỗi-dang xấu-xi, chúng ta chỉ còn có xa xa mà góp lệ. » Một hồi lâu, cô đem thơ và ảnh cất một chỗ, lên giường nằm.

Mãn giờ, ông huyện đi làm về, vô phòng thăm cô. Thấy cô nằm đã-dậy, tưởng là cô bẽ mình. Hỏi thăm qua, rồi gọi cô ăn cơm.

Từ đó, cô Phương càng ngày càng buồn nhiều. Cái buồn nó hại người, chỉ trong vòng một tháng

Số 14

Lỡ Lắm.

Soạn-gia: TRUC-PHONG

mà hình dong cô trông tiêu-tụy lắm. Ông huyện cũng không biết vì cớ gì. Hồi cô, có nói rằng vẫn mạnh, trong mình không bệnh gì. Muốn mua thuốc cô uống, cô không chịu. Ông huyện, biết cô có chuyện buồn, nhưng không biết buồn về chuyện gì. Và lại, kể từ ngày xe tơ kết tóc đến giờ, ông vẫn không một điều trái ý cô.

Tâm sự đời cô, một mình cô biết, với cậu San nữa là hai. Đôi phen cô muốn viết thơ cho cậu San, nhưng cô lại thôi.

Còn cậu San, khi nhận được bức thơ, biết rằng cô vẫn còn giận cậu, nên thỉnh thoảng có thơ đến tạ tội cùng cô. Mỗi cái thơ là đưa thêm cho cô một nỗi buồn. Dàng-dấp ngày càng ủ rũ hao mòn. Ông huyện, lấy thế làm lo, khuyên cô uống thuốc, cô vẫn không chịu. Rồi quá, ông phải gửi thơ cho cha mẹ cô, lên rước cô về.

Về nhà cha mẹ, cô cũng thế. Hồi gì, cô không nói. Đau thì không thấy đau mà người cô ngày một xanh xao vàng vọt. Cha mẹ cô lấy làm lo sợ; ép thuốc cô, cô vẫn không uống. Mà kể từ ngày cô yếu đến nay, cặp mắt cô lúc nào coi cũng lơ lơ mơ mơ, dường như đầu óc cô nghĩ ngợi lắm. Cô chỉ thích ngồi yên, ngắm cảnh trời đất.

Thấy thế cha cô đặc có đi Long-hải đổi gió, vì ngỡ là tại ở mái một chỗ tồi túng, cô mới yếu như thế. Mà thật, mấy ngày đầu ở Long-hải, cô vui vẻ lắm. Hích nư có đã có chỗ gửi tâm-sự rồi. Cha cô lấy làm mừng bèn để cho cô ở lại với một người nhà sả: sóc cô, rồi về Saigon.

Ở Long-hải, mỗi buổi sáng sớm, khi mặt trời vừa mọc, và mỗi buổi chiều khi mặt trời chao lặn, cô Phương hay ngồi lặng ngắm cảnh mây

nước xa xuôi mà nghĩ ngợi. Và lại cái cảnh trời biển bao la, nào phải đâu là cái cảnh tiêu-âu giải muộn cho những ai tâm-sự ngồn ngang. Bởi thế, cái buồn lại đeo đuổi theo cô nữa.

Một buổi chiều, mặt trời như cái đĩa đỏ, nửa khuất dưới nước, tung những ánh sáng thừa, thướt tha trên mặt biển nhấp-nhổ muôn làn đợt sóng bạc phơ dẫu. Ngoài khơi một chiếc thuyền giong phăng cách buồm, lướt sóng chạy tới. Có người mê, mắt không còn hay biết mọi vật quanh mình nữa-tâm-hồn như đã buồn theo mây gió mà trở lại đất Hà, mà tìm kiếm người yêu. Mặt trời lặn lâu rồi, cô vẫn không hay. Mãi đến tối, không còn trông rõ gì nữa, cô giật mình, toan đứng dậy, thì người lạnh quá, run lập-cấp. Trở về phòng, cô thấy sốt nóng. Kể từ buổi chiều ấy, người cô càng yếu thêm nhiều. Buồng phổi bị lạnh, nên vài ngày sau cô phát ho. Ho nhiều, mệt nhiều—Người nhà hết lòng khuyên cô uống thuốc, cô vẫn từ chối: « Côi ơi vô hi-vọng này sống làm gì nữa, chết hay hơn. Uống thuốc làm gì ».

Từ đây, cô không ra ngoài hứng gió nữa. Càng lạnh, càng ho. Người cô càng yếu. Trái với thường tình người ta, cô càng yếu bao nhiêu, càng vui bấy nhiêu, cái mừng kín đáo. Một đêm, đương nằm, cô vụt nói một mình: « Thôi cũng nên cho anh hay rằng mình không giận anh và mình đã sắp chết, chết vì hai chữ ái-tình ».

Rồi ngồi dậy, lấy giấy mực, cô viết một bức thơ. Long-hải, ngày...

Anh San yêu dấu,

Hôm nay em đã sắp đến ngày từ-giã cõi đời mà tìm vào một cõi xuân vô tận. Em rất lấy làm sung-sướng mà biết rằng mình sắp chết, không có chút thương tiếc gì cả.

Thôi, bây giờ em cũng xin nói thật với anh rằng em không phiền-trách anh đâu. Em vẫn sẵn lòng tha lỗi cho anh và thật thì trước khi chết em vẫn nhớ đến anh luôn.

Hiện thời em ở Longhải, vài ngày nữa sẽ về Saigon. Em kính thăm anh chị.
(Còn nữa) Em yêu dấu, Phương.

LIÊU TRẠI CHI ĐI

bút Sơn

QUÁN-CHI dịch

Số 6

— Úa! sao ta lại đến chốn này kia!

Gia-học vực đưa về nhà. Khi mới bước vô cửa, thấy một lũ đàn-bà con gái mới sơn mặt phấn, xiêm áo xanh, quây quần bốn phía mà thăm hỏi xôn xao, thì công-tử sợ quá, nói rằng:

— Úa! ta là thầy chùa, sao lại tới chốn này là nghĩa gì vậy?

Người nhà chò là công-tử bị té ngựa hoảng kinh hồn vía, nên chỉ ai nấy đều ghé vào bên tai mà kêu hú cho tỉnh. Song công-tử cũng mặc kệ, không tự giải mình là ai, chỉ nhắm mắt ngồi lì, không chịu nói năng gì nữa. Tới bữa ăn, người nhà bưng cơm gạo lức lên thì chịu ăn, còn rượu thịt thì gạt ra.

Đêm lại, nằm ngủ một mình trong phòng, vợ lớn hay nàng hầu theo lệ mọi bữa vô hầu hạ đấm bóp, thì công-tử đuổi đi, không cho men lại gần mình.

Cách mấy ngày sau, thỉnh linh ngó ý muốn ra ngoài đi dạo một lát cho khuây khỏa. Người nhà lấy làm mừng lắm, trong trí chắc là công-tử đã lần lần tỉnh hồn lại rồi.

Khi bước chơn ra ngoài, vừa mới đứng yên, thì có bọn tôi tớ ôm những sổ-sách biên chép tiền bạc lúa gạo trong nhà ra, xin công-tử xem xét tính toán. Công-tử nói thắc rằng mình đang có bệnh mới mẻ, bảo họ cất sổ sách vô, rồi hỏi trong bọn có ai biết huyện Trường - thanh ở tỉnh Sơn - đông không.

Cả bọn đều thưa biết hết thầy. Công-tử nói:

— Ta ở nhà rầu buồn tịch-mịch quá, muốn đi chơi Trường-thanh, vậy mấy chủ lo sửa soạn hành-

trang để ngày mai ta đi.

Gia - nhơn lấy có khuyển - can công-tử đau bệnh mới lành, chạng nên đi xa, nhưng công-tử không nghe.

Qua ngày bữa sau, mấy thầy trở ra đi.

Đến huyện Trường-thanh công-tử xem thấy cảnh-vật ý cũ, nên không cần phải hỏi thăm đường lối gì hết, cứ việc đi ngay lại chùa.

Đệ-tử tu hành trong chùa, thấy có vị qui khách tới viếng, thì cúi đầu chào hỏi sát rạt, đón rước rất mực cung kính. Công-tử hỏi thăm vị lão-tăng chùa này đi đâu; bọn đệ-tử thưa:

— Thầy của chúng tôi đã qua đời rồi.

— Vậy chớ mộ của lão-tăng ở chỗ nào?

Lũ đệ-tử dẫn đi ra mộ, ngó thấy nấm mồ hoang, cỏ xanh chưa héo. Chúng-tăng nghe quý-khách muốn viếng mộ của thầy họ, thì họ đưa đi coi vậy thôi, chớ họ không hiểu ý ra sao hết. Đoạn, công-tử bảo đầy tớ dắt ngựa lại để đi về nhà.

Lúc sắp đi, dạy lại dặn đó chúng-tăng:

— Thầy của các người, vốn là bực tu hành cao-khiết, nay ngài đã quá-cổ đi rồi, vậy những kinh sách gì của ngài còn lưu lại, thì các người phải lo giữ gìn cẩn-thận, chớ có để cho hư hao thất lạc đi.

Chúng-tăng dạ dạ.

Rồi đó công-tử từ-biệt đi về. Về tới nhà rồi từ đó ngày đêm thân thờ ngơ-ngẩn, người ngơ như tượng gỗ, lòng người như tro tàn, không thêm coi ngó đến công việc nhà cửa một chút. Ở nhà được vài tháng như vậy, thỉnh linh bữa nọ một mình bỏ nhà trốn đi, lại tới chùa cũ ở Trường-thanh, kêu chúng-tăng mà nói:

— Thầy của các người lúc trước chính là ta đây.

Chúng-tăng nghi là thằng điên-khùng nói láo, bèn ngó nhau mà cười.

Công-tử liền đem đầu đuôi câu chuyện đời hồn mỵn xác, thuật cho họ nghe. Lại kể luôn mọi việc đã làm hồi còn tu-hành trong chùa này. Mọi việc nói trúng hết thầy, bấy giờ chúng-tăng mới tin. Họ để thầy nằm trên cái giường lúc trước và thờ kính như hồi sanh-tiền vậy.

Ít lâu, người nhà công-tử hay tin, nhiều lần cho ngựa xe lại rước về nhà, nhưng công-tử không thêm ngó tới. Cách một năm ngoài, bà vợ lại sai mấy tên người nhà tới chùa, đem nhiều đồ vật đến cho; song các thứ vàng lụa gì, công-tử đều từ chối không nhận món gì, chỉ nhận lấy một cái áo may bằng vải bố mà thôi.

Sau trong bọn đệ công-tử, có người lại chùa Trường-thanh chơi;

họ thấy công-tử bấy giờ là người em đêm kinh cần, khác hẳn ngày xưa. Lại nhất là tuổi mới ba mươi, mà kể nội chuyện là nói rờng chuyện ngoài 80 năm trước.

VII

Hồ già chồng cho con gái

HỒ Ân ở Lịch-thành, làm chức thiên quan, (1) hồi còn nhỏ rất nghèo nhưng mà là người có gan dạ mưu trí lắm.

Trong làng ông có dinh-cơ của một nhà giàu sang cổ cựu, rộng tới mấy chục mẫu đất, mà nhà cửa lầu đài dựng lên đồ sộ liên tiếp nhau. Chỉ duy trong nhà thường thấy những chuyện quái gở, thành ra lâu nay bỏ hoang, không có người nào ở hết. Vì nhà cửa hoang phế lâu ngày, rồi lau cỏ tự-do mọc lên um tùm, coi vẻ u uất đẽ sợ, đến đổi giữa ban ngày, cũng chẳng ai dám bước sang vô.

Bữa nọ— lúc còn là học trò— ông cùng anh em bạn học ngồi uống rượu nói chuyện chơi; có người nói giỡn rằng:

— Có anh nào cả gan vô trong nhà đó nằm ngủ một đêm, thì cả bọn anh em xin đầu tiên lại mới ăn một bữa tiệc no say.

Ông vùng dậy, nói:

— Chuyện đó có khó khiếp gì, để tôi làm cho các anh coi.

Nói rồi tức thời ôm một chiếc chiếu ra đi. Anh em cũng đưa tới cửa, nói chơi rằng:

— Chúng tôi tạm đứng lại đây chờ anh, như vô trong nhà có thấy sự gì ghê sợ, thì la làng lên nghe!

Ông cười và đáp:

— Nếu gặp ma quỷ yêu hồ gì thì tôi nắm họng nó lôi ra làm chứng cho các anh thấy chớ.

Đoạn, ông mạnh bạo vô riết bên trong, thấy có mọc đầy đường-chông gai tứ phía. Lúc bấy giờ có trăng đầu tháng, rọi bóng mập mờ, nhờ vậy có thể nhìn thấy cửa ngõ được. Ông lần bước đi tới, vô tận trong nhà lầu phía sau, rồi leo lên trên đài vọng nguyệt, thấy chỗ này sạch sẽ đẽ thương, bèn trái chiếu ra ở đây mà ngồi; ngó ra phía tây, mặt trăng hầu lặn rồi.

Ngồi một lúc lâu, chẳng thấy có sự gì lạ hết; trong bụng ông cười thầm người ta phao truyền nhà này có ma quỷ là bậy. Ngồi chán rồi ông nằm gối đầu trên cục đá, ngửa mặt lên trời, nhắm xem sao sáng. Một lát vừa thiu thiu muốn ngủ, thì nghe ở dưới lầu có tiếng giầy cộp cộp bước lên; ông giả đờ ngủ.

(1) Thiên quan (天官) là quan đứng đầu hàng bá quan, tức là Lại bộ thường thư bấy giờ.

(Còn nữa)

AI MUỐN HỌC CHỤP HÌNH

...với M. Antoine Giàu, chủ nhà chụp hình Studio Antoine Giàu 45 Bd Bonnard Saigon, thì hãy mau lại báo quán Tân-Văn mà ghi tên mua một năm báo. Học chụp hình với M Antoine Giàu có nhiều đền lợi bằng thập bội số tiền mua báo.

L'HOMME CHIC S'HABILLE CHEZ Bayard Mod TAILLEUR CORDONNIER CAO-NHƠN TÍN-HƯNG 224 rue d'Espagne Saigon.

HỚN-DƯỢC-ĐƯỜNG Gia truyền thần hiệu linh dược của ông thầy HỚN Gốc ở Chợ-quán đẽ lại chữa bệnh con tít và người lớn. Sơ phát hành tại số nhà 74 (bis) ruelle Colonel Grimaud và tại Madame Tran-thị-Y N-45 Rue Aviateur Garros Saigon.

ĐẠI CÀI CÁCH ĐẠI CÀI CÁCH Vì muốn chính đốn lại thêm hoàn toàn; vì muốn ở nơi thị tứ mà êm tịnh; vì muốn tiện đường giao-thiệp; vì muốn vừa lòng nhiều người muốn như trên... mà kể từ ngày 1er Novembre 1934. S. T. H. V. mở rộng bureau giữa Saigon, đường d'Espagne số nhà 263. Qui ngài muốn hỏi điều gì xin do nơi đây rất tiện... có bán sách về thần-học và ảo-thuật, về thời-manh dạy bằng thơ 9\$ - tới nhà 40\$ - bảo-kiết đến thành tài - có phòng thí-nghiệm - có dạy ảo-thuật nhiều trò rất quái lạ. Mỗi ngày thứ bảy và chúa nhật có diễn ảo-thuật cho xem khỏi mất tiền. Đó là một sự lạ lùng xưa nay ở Saigon mới có lần thứ nhất... chúng ta nên đẽ ý. KINH CÁO SIÊU-THẦN HỌC-VIÊN 263, Rue d'Espagne - Saigon N.B. Kể từ ngày nay muốn hỏi điều chi cứ do adresse trên ấy.

NHIỀU NGƯỜI BỊ PHÒNG-TÍCH Đàn-ông đàn-bà sức yếu thường hay bị, khi cơn no, rượu say với ham tình dục hoặc khi ần đi ngủ hay đi tắm ngay nên thọ bệnh gọi là bệnh «PHÒNG-TÍCH». Khi thọ bệnh thấy đầy hơi tức cổ, tức ngực, cơn không muốn ăn, ăn xong hay ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt, bị lâu năm sắc mặt vàng, da bụng già. Mới bệnh uống 1 liễn, lâu 2, 3 liễn; uống không công phạt, đúng bệnh ắt thấy đẽ chịu hoặc khỏi ngay. Mỗi liễn hai bận uống giá: 0\$40 VŨ-ĐÌNH-TÂN 178 Bis, Route Lachtray HAIPHONG Ân-tử Kim-Tiền năm 1926. Đại-lý trong Nam-kỳ: - Saigon Thanh-Thanh 120 Bd de la Somme. - Cholon Phòng-gia-Viên dược-phòng. - Cantho Đại-Đông rue Tribunal. - Rachgia Nguyễn-ngọc-Thoại 3 rue d'Annam. - BacLieu Nguyễn-vân-Được Commercant.

THIỆN NGUYỄN HIỆU 82, Rue Vannier THIÊN HOA HIỆU 122, Boulevard Bonard - Saigon Bồn hiệu chuyên làm và bán các đồ vàng, bạc. Thiệp nghệ nhận hột xoàn, đồ nữ trang, đúng kiểu kim-thời.

Hình khắc trong báo này đẽu làm tại tiệm: Nguyễn-chí-Hòa 83, Catinat, Saigon, 83

Công-ty FORVIL VÀ Docteur PIERRE Bán đũ các thứ dầu thơm Savon rửa mặt Nước súc miệng Savon đánh răng x x Phấn x x Bán sỉ và bán lẻ: Đại-lý độc-quyền: Indochine - Import C. HUCHET 40 - 46, Rue Pellerin SAIGON

PIERRE MANH DENTISTE Spécialiste des maladies de dent et prothèse, couronnes bridges et dentiers etc... Chuyên trị răng đau và trồng răng đũ cách theo y-khoa. Chữa răng đau cho học-sinh không lính tiền. Ngày chúa-nhật và thứ năm từ 9 giờ tới 11 giờ và 16 giờ tới 18 giờ, trong 3 tháng, kể từ ngày 25 Octobre 1934. 286, Rue Paul Blanchy (en face de l'Eglise de Tandinh)

nhỉ đồng

CHUYỆN NHỈ-ĐỒNG

CON HEO OẢN

Trần-vân-Miêng mới tám tuổi. Vì cha mẹ nó nghèo, không có thể để cho nó đến trường mà học như mấy đứa trẻ khác trong xóm.

Ngày nào như ngày nấy, hễ gà vừa gáy tan, trống chùa vừa đánh xong, thì cha nó thức dậy lo sửa soạn đi làm công cho người. Mẹ nó thì quần đầu gối, áo mỏng-tròn xách 1 cái giỏ, một cái rổ đi xúc lòng-tong, hũng-hĩnh, tép-mòng, cá-sắt, khi nhiều, khi ít, lợp để ăn, lớm đem tới xóm đổi gạo đem về nuôi miệng cho qua ngày tháng. Bỗng phen tháng Miêng thì lo coi nhà và chăn con heo oản. Mỗi bữa chiều, lúc chạp-vạn, thì nó ở trường, ở trần, đuổi heo oản vô chuồng rồi mới lo đi tắm rửa. Nói cho phải, nó cũng nhờ con heo oản làm bạn với nó nên một năm mấy nay ít ai thấy nó chơi-đùa lêu-lộng với lũ trẻ trong xóm nó nữa. Năm, sáu tháng nay Ba nó không có đi làm công cho ai.

Đêm nọ, vào mùng ngũ, nó hỏi má nó, sao lúc này Ba nó không đi làm như lúc trước nữa?

— Đâu có ai muốn mà làm con, má nó trả lời.

— Sao hôm trước ngày nào Ba cũng đi làm tới tối vậy má, tháng Miêng hỏi tiếp?

— Hôm đó còn thiếu ông chủ mấy đồng bạc, ông buộc Ba con phải ở mà trừ, chớ có ai muốn đâu!!

— Còn người nào bạn áo vàng, đội nón vàng, xách roi mây đi với 2 anh nào hồi trưa đó má?

— Má nó nghe hỏi đến đây thì rưng rưng nước mắt, song cũng gượng trả lời rằng: « Người bạn áo vàng đó là anh lính ở ngoài đồn mình đi với 2 anh trùm chớ ai!!

— Lính với 2 anh trùm đi đâu vậy má?

— Nó đi bắt cha con, vì lúc này hết tháng bảy rồi, mà thuế thân không đóng, nên làng sai nó bắt đó!

— Ba có tiền đóng hôn má?
— Tiền đâu có!!!... Thôi ngủ đi con.

Rạng ngày nó thức dậy, má nó đã đi xúc tự bao giờ rồi.

Nó lật dật nhãy xuống giường, chạy lại mở cửa, đuổi con heo oản ra, rồi đi xúc cám trộn với nước đem cho heo oản ăn. Nó rờ con heo oản, nó biểu con heo oản rần ăn cho nó, ăn riết cho mau lớn như con heo của thằng Dân,

thằng Mẹo vậy. Con heo oản ăn no rồi, nó mới xách diêm đi rửa, và luôn dịp nó mới rửa mặt nó. Xong xuôi, nó mới vô nhà, thấy ba nó ngồi chồm hổm trên bộ ván đầu, khoanh tay rể, miệng lại có ngậm một điếu thuốc, lâu lâu lại phả ra một làn khói!!!..

Đến con nước rằm, tôm cá nhiều nên má nó xúc trúng qua ngày sau đem ra chợ bán không có đem tới xóm đổi gạo như mọi khi. Mặt trời lên dặng vài sào, má nó đi chợ về có dẫn theo 1 anh lái heo. Vô nhà má nó để cái rổ trên giường, rồi dẫn anh lái ra coi con heo oản. Giá cả xong xuôi anh lái heo hẹn sáng mai sẽ lại bắt.

Nó biết má nó báp heo oản dặng đồng thuế cho Ba nó; nó buồn vô hạn; nó thăm tưởng, nếu nó đủ sức ở đợ cho người được, thì nó sẽ đi ở mà lấy tiền cho Ba nó đóng thuế, dặng má nó để con heo oản lại nuôi cho lớn.

Trót ngày đó, nó buồn lắm, nó cứ lẩn quẩn theo con heo oản hoài, nó nói với con heo oản, « tao với mày chỉ còn gần nhau trong một ngày nay nữa thôi, rồi mai đây mày sẽ về tay người khác, họ sẽ chia mày ra làm năm làm bảy má bán cho người...»

Rạng ngày anh lái trở lại có dắt theo 1 người đàn ông vạm vỡ, trả bạc xong, bắt heo oản khiêng đi. Heo oản bị trói la inh-ôi, một tiếng heo oản la ấy là đau từ khúc ruột của thằng Miêng.

Nó đứng dòm theo, đến lúc hai người ấy khiến heo oản đi khỏi nhà và lúc hết nghe tiếng heo oản kêu, nó mới chịu trở vào nhà!!

HUYNH-NGỌC-YẾN
Bảo - thành (Bentre)

de PHÒNG de
8 à 12 TRÔNG RĂNG 2 à 6

Tại đại lộ Bonard số 52
Chuyên môn trị bệnh trong miệng và răng

LÊ VĂN TRU'ÔNG
DENTISTE

de la Faculté de Médecine de Paris
ancien élève de l'Ecole Dentaire et
de Stomatologie de Nantes.
Ex-Assistant au laboratoire Municipal d'Hygiène de Nantes.

Thảo luận đồ

I. — ĐÁP BÀI CŨ (số 11)

1. — Đáp câu thai: « Kim thạch tương phùng, tâm chí tương tư ».

Xuất Túc-Kiều nhưt cú:
Từ khi đá biết tuổi vàng;
Lòng càng thăm thía dạ càng ngân ngơ.

2. — Đáp bài toán: Ông chủ chành đổi hai tấm giấy xàng cho chú lái bằng:

6 Tấm giấy 20p.
14 Tấm giấy 5p.
10 Tấm giấy 1p.
Cộng lại đủ số 30 tấm và 200p.

II. — BÀI MỚI

1. Thai: Ngó đầu ngó đó thì vui, ngó về chốn cũ người người nhớ ai.

Xuất quả:

2. Toán: « Bài toán Ruồi ». Con đường Saigon-Cholon dài độ sáu cây-lô-mét. Có một người ở Cholon đi ra Saigon, đi bộ một giờ dặng năm cây-lô-mét. Một người khác đạp xe máy từ Saigon vô Cholon, chạy mau hơn ba lần.

Hai người ấy khởi đi một lượt. Lúc ấy có một con Ruồi cũng ở Cholon bay ra Saigon mà con Ruồi ấy có cái tánh độc là không chịu nổi mùi hôi của cứt mũi người ta. Vì vậy nên khi bay ra Saigon đượ nhấm lỗ mũi anh đi xe máy thì nó lại bay lộn trở vô. Đến chừng đụng nhấm lỗ mũi anh đi bộ thì nó lại trở bay lộn ra. Lộn ra lộn vô như vậy cho tới khi anh cuốc bộ với anh cỡi ngựa gặp nhau. Hỏi: Con Ruồi quái gỡ ấy bay hết thấy được mấy cây-lô-mét? Con Ruồi bay ma hơn anh đi xe máy ba lần. (Thư ruồi xanh bay mau lắm!)
NGUYỄN-HI

Nhớ đón coi số tới có cuộc đồ chữ rất ngộ, mỗi người đều có thể chơi cả.

CON THEO MẸ VÔ TRONG KHÁM

Bên tay, mẹ có tội vô ở tù, nếu có con nhỏ đang bú thì được đem con vô ở trong khám với mình. Những con trẻ đó, hàng ngày có bà phước trông nom.
Hình đây là bà phước Sainte Maguerite trông coi trẻ con trong khám Fresnes mấy chục năm nay, mới đây được quan Hình-bộ Chéron gấu mẹ-day thưởng công.

Lời Ban Trê

Nghe nói ở Saigon có lập một hội « Bảo trợ cho thú vật ». Đáng khen. Thú vật cũng biết đau biết khổ như loài người vậy, cần phải bảo trợ chúng nó, đừng cho kẻ vô lương hà hiếp bỏ bễ chúng nó.

Không phải các nhà từ thiện chỉ lo cho thú vật mà thôi, họ lại còn chú trọng đến loài người nữa, mà nhưt là trẻ con ngây dại. Bởi thế nên mới có hội « Bảo trợ ấu nhi », hội « Dục Anh » vân vân.

Mới mấy tháng rồi, quan Đầu phòng sở Báo-chương là ông Edouard Marquis có hiệp với các bác tài mắt như quí ông Huyện-Cửa, Tan-jo-Ky, v.v. và mấy bà Tây Nam trong hội Dục-Anh mà tổ chức ra tuập lễ nhi-đồng là cũng vì tấm lòng từ thiện, thương lo cho con trẻ nghèo nàn đó.

Kết quả được tốt đẹp lắm: thâu được hơn 15 ngàn đồng tiền lời.

Ban tổ chức cảm ơn cả thầy những ông, bà và anh em chị em nào đã có trợ giúp cho công cuộc ấy được thành tựu.

Tuy kết quả cũng khá quan, nhưng 15 ngàn đồng không phải là kho vô tận, xài lâu nó phải hết. Bà con nên nghĩ cách làm cho mấy viện Dục-Anh được miêng viên mà giúp ích cho trẻ con.

Nên khen các nhà từ thiện chừng nào thời càng oán ghét bọn vô lương tâm chừng nấy.

Bọn ấy đứng đầu là cha mẹ đã sanh ra con mà không chịu nuôi, bỏ dọc đường dọc sá, chết sống mặc kệ. Kể đó là bọn người có tiền muốn con nít nhà nghèo (một năm 5, 10 hoặc vài chục đồng là cùng mà lại ở nát lờn nữa) rồi hành hạ chúng nó.

Kia như con ác-phụ kia bắt con nhỏ ở 11, 12 tuổi nuôi cho hết 6 hột vịt dặng trị tội nó ăn cắp hột vịt mà ăn. Lại có một bọn « mô-phạm » (!) vô lương tâm kia bày ra nhiều hình phạt quái gỡ: trói trẻ ở gốc cây rồi bắt đi kiến vàng đỏ trong quần nó, hoặc bắt chum ngón tay lại lấy thước đánh lên trên. Hoặc quí gối trên xơ mít v.v...

Ôi! đầu xanh có tội tình gì mà quần tàn nhân kia nó hành hạ đến thế.

Cũng nên mừng rằng những thầy giáo và giáo-sư thiếu-niên do các trường sư-phạm xuất thân mấy năm về sau này họ dư hiểu rằng cái phương-pháp « hành hạ thân thể » (punition corporelle) không có chút giá trị giáo-dục gì cả mà họ không hề đánh đập con trẻ như xưa.

BẠCH-ĐIỆN

Có nhiều vị viết thư hỏi sao mình đã đáp trúng Thai, Toán, Đồ hoặc Cờ-tướng mà không thấy dặng tên? Xin thưa rằng nếu có như thế thời chắc hoặc gửi trẻ, hoặc không có dính bon theo, hoặc dính bon sai, v.v... Nguyễn-Hi xin nhắc bà con là kỳ hạn đáp Thai, Toán, Đồ hay Cờ-tướng là 15 ngày, cứ coi theo con dấu nhà thơ làm chừng.

Sữa «LE GOSSE» thiết tốt

LAIT SUCRÉ CONCENTRÉ
LE GOSSE

MUA NƠI CÁC TIỆM HẦY NÀI CHO ĐƯỢC HIỆU SỮA LE GOSSE
Có dùng rồi mới biết, thiết tốt và ngon
ĐẠI-LÝ ĐÔNG-DƯƠNG
“FREXOR”
2 Rue Mac-mahon

Tin vật

Bút-sơn

Xiêm Hoàng

Xiêm hoàng bỏ ngôi chằng

Theo tin ở Londres thì vua Xiêm có cho chánh phủ ở Vọng-các hay rằng ngài không muốn là vua nữa.

Sở dĩ có sự từ ngôi này là nghe đầu nhà vua với chánh phủ quốc gia bất đồng ý-kiến với nhau.

Nghe nói chánh phủ quốc gia ở Vọng-các sẽ phái một ông thượng sung thượng thuyết chuyện này lại với vua Xiêm hiện nay ở bên Anh.

Cổ động dựng đài kỷ-niệm Vua nước Bỉ

Ngày 30 Octobre tổng-trưởng bộ ngoại giao là ông Laival có cổ động bằng vô tuyến-điện cùng khắp trong xứ về việc dựng đài kỷ-niệm Vua nước Bỉ ở tại Pháp.

Nga làm khinh-khí-cầu lớn hơn nữa

Theo sở thông - tin Tass ở

Moscou thì hiện nay Nga đương đóng một chiếc khinh-khí-cầu để thám hiểm miền thượng tầng không khí lớn gấp hai những chiếc đã thí-nghệm hư-hỏng lâu nay đó.

Chiếc khinh-khí cầu làm rồi đây nó sẽ có thể chứa được ba người và trong lúc rũi-ro người ngồi trên ấy có thể mang dù nhảy xuống trong 25 sao đồng hồ để tránh nạn.

Động phấp

Cháy 30 cái nhà ở Xóm Vạn - chài

Đêm chửa-nhật 28 Octobre rồi lúc ấy vào 9 giờ rưỡi, lửa phát cháy tại xóm nhà lá ở Vạn-chài rất dữ dội.

Lửa cháy hơn một giờ đồng hồ và tuy sở vòi-rồng lập tâm cứu chữa nhưng số nhà bị cháy có tới gần 30 cái.

Số nhà bị cháy đây đều là của anh em lao - động nghèo khổ.

Quan Thống-đốc Pagès và

ông có bớt chánh là ông Massei có đến chỗ cháy nữa.

Nguyên nhân vì đâu chưa biết đích - xác được. Hư hao gần lối một ngàn đồng.

Hội Cứu-tế Saigon đang lo cứu cấp cho người bị hỏa tai Ông Sáu-Nhiều có đem tới hội Cứu-tế một số tiền là 150\$ để hội phân phát cho người bị nạn, còn ông Hồ-Hiền thì đem chén bạc đồ ăn và gạo đến bớt quận thứ ba để phân phát cho người nghèo đói.

Mong rằng sẽ có nhiều người hảo tâm giúp thêm.

Cũng vì ghen tương

Mỹ-tho. — Sớm mai ngày 19-10-34, lúc bảy giờ, xe lửa gần đến ga Trung-Lương, tên Võ-văn-L công-tử Bột, lại ga sửa soạn mua giấy xe-lửa để đi Saigon thì bị tên Hoành làm nghề cạo heo, a lại đánh công-tử tới tấp mà mặt. Thế mà công-tử mau mau nhảy lên con ngựa sắt của mình đem theo mà đóng vô Bến-chùa mất, chớ không trả lời, đều chỉ ráo.

Hỏi ra thì nguyên-do là vợ tên Hoành có cưới hỏi rõ ràng, mà cậu Bột ta cứ « ần

trộm » tình của Hoành nên chỉ Hoành ta phải đón đường ra tay, tại nhà ga Trung-Lương như thế.

Cậu Bột có làm chuyện xấu xa như vậy, nên mới chịu thót lên ngựa sắt mình đồng mất. Nghe nói vụ này, còn sanh ra lớn lao này khác nữa.

TRẦN-KIM-BẠCH

Trộm của trời

Bentre. — Tin-đồ đạo Cao-dài có cất tại Bentre một cái Thánh-thất. Trong Thánh-thất này có một cái tủ sắt đựng được hơn trăm bạc, ấy là số tiền của các tin-đồ đem đến cúng để làm việc đạo và phòng sửa sang thánh-thất.

Đêm 20-10-34 vừa rồi không biết đũa trộm nào mà lón vào trong Thánh-thất cạy tủ sắt ra rồi khuôn cả số tiền trăm bạc có dư. Sáng ngày sau tin-đồ mới hay bị mất tiền thì chỉ nhìn mặt với nhau, thật của trời mà kẻ trộm cũng không tha!

Đấu-xảo thú-vật nhà ở Bắc

Chúa nhật 28 Octobre rồi lại sân máy bay ở Backan có một cuộc đấu-xảo súc-vật. Hôm ấy quan khâm-sứ Tholance cùng với quan đầu phòng của ngài có đến xem xét.

Hai ngài rất khen những con thú được chăm giải như ngựa cái, bò tơ, trâu và gà vịt được chăm thường. Có cả thấy 60 giải thưởng trong cuộc đấu xảo này. Những cuộc đấu-xảo

có tánh-cách như thế sẽ mở trong hai tháng 11 và chạp tây lời đây trong những tỉnh thành lớn như Lạng-sơn, Hanoi, Hà-giang, Lào-kay, Sonla và Lai-châu.

Cuộc đấu-xảo này và một sự khuyến-kích người nuôi súc-vật. Ước mong trong Nam này cũng có như thế thì may mắn biết bao.

Bọn cướp Cao-mên có súng ống sa vào lưới

Ngày 23 Octobre rồi ông có Chaudoc là M. Ponsard cùng với đội Giàu, cai Sâm, bếp Văn và Gạch cùng với hai người lính Lượn và Thâm, bắt được 7 tên cướp Cao-mên có súng ống lẫn bỏi, chúng khuấy nhiễu lâu nay ở vùng Tri-ton, O-thum, Tam-lạp Cao-mên). Bắt được bọn cướp này chỉ nhờ dụng kế cho người nhập vào bọn nó mới được vậy.

Bảy tên cướp đó tên Châu Tươn (đầu đảng) Châu-Am, Châu-Chan, Mom-Yim, Séchan, Chau-Môs, và Soc-Chéa.

Bảy tên này sa vào lưới luật dân-tình ở Châu-đốc và các nơi gần đó mới nhằm mắt được.

Công-trạng của mấy vị trên kia thật là lớn lao.

Ai là người yêu mến TÂN-VĂN xin cử-động cho nó có nhiều độc-giã :: :: mua năm :: ::

Lạc cực sanh bi

Người thanh-niên trong buổi đầu vì muốn thỏa thích cái dục tình, nên chơi bời quá độ, không nghĩ về sau, cho nên ai đã vướn nhằm bệnh độc phong-tinh, thì cả đời lấy làm nguy khổ.

Cái bệnh phong-tinh nó làm cho thân thể càng ngày càng xanh xao, ăn ngủ không định, âm-hộ như nước sôi khó chịu, bứt rứt khắp cả trong xương, tinh thần đã đuối, phát nóng phát lạnh vô chừng, không lo sớm trị để lâu ngày sẽ nguy đến tánh mạng.

Nếu ai vương nhằm chứng bệnh phong-tinh đã nói trên đây, bất luận nặng nhẹ, hãy hỏi mua cho được hiệu thiếu ĐÀU-RỒNG, của ông Hồ-Minh-Khải và Nguyễn-văn-Thỉnh bảo chế tại Mytho mà uống, dầu bệnh nặng cách nào cách nào dùng trong tuần lễ là thấy công hiệu.

Thứ nhất thuốc Độc-buuyệt, hoàn, trị về giang mai đau lậu.

Thứ nhì thuốc Tiêu - độc-

hoàn, trị về chứng giang mai. Thứ ba thuốc Đông-cung-hoàn, trị về các chứng đau lậu hoặc mới hoặc lâu năm, và thuốc dán hiệu Bạch-huê để thoa các chỗ ghẻ lở. Cách dùng có trong toa và tờ mục lục có chỉ rõ.

NGUYỄN-THỊ-KÍNH, Saigon

Tổng Đại-lý nhà thuốc ĐÀU-RỒNG, và các chi-nhánh sau đây đều có bán:

- BENTRE M. Nhan-văn-Ấp
- BATRI M. Trần-văn-Đinh
- MOCAY M. Ngô-văn-Thọ
- TRAVINH Hiệu Nam - Thanh M. Phạm-ngọc-Cần
- CAUNGAN M. Trịnh - hữu - Duyên
- TIEUCAN M. Nguyễn-văn-Lục
- MACBAC M. Tô-vinh-Trường
- VINHLONG M. Nguyễn-thành-Liễu
- TAMBINH M. Trần - quang-Minh
- TRAON Hiệu Thuận - Quang

- M. Lương-văn-Phương
- CANTHO Thành-Phát Bazar
- CANTHO Nhà thuốc Annam.
- M. Trần-lương-Thiện
- OMON M. Trần-Hưng dit Báo
- CAIRANGM. Hứa-thành-Giám
- PHUNGHIỆP M. Lương-văn-Huê
- SOCTRANG M. Trịnh-kim-Thỉnh
- SOCTRANG Nhà thuốc Trường-Xuân
- BACLIEU M. Lê-ngọc-Thành dit Thầu
- CAMAU M. Phạm-văn-Được
- NGANAM M. Lâm-tấn-Hung
- LONGMY M. Từ-bình-Sinh
- RACHGIA M. Nguyễn-ngọc-Thái
- LONGXUYEN M. Đông-văn-Lân M^o Đông-thị-Dồi
- THOTHOT Tiệm Quảng-tường-Thạnh
- CHAUDOC Bazar Thành-Phát
- TANCHAU Tiệm Phú-Lập
- TINHBIEN M. Mã-văn-Lợi
- SADEC Co Nguyễn-thị-Linh
- CAOLANH M. Ng-thành-Cự
- CAITAUTHƯƠNG Co Phạm-

- thị-Thân
- CAIBE M. Lê-văn-Mãng
- CAILAY Tiệm Xuân-xương
- CAP SAINT-JACQUES Co Trần-thị-Huân
- LONGBIEN Tiệm Quảng-hưng-Long
- BARIA M. Lưu - xiêu-Linh Coiffeur
- LONGTHANH Bà Huỳnh-thị-Đậu
- BIENHOA M. Dương-tấn-Thần
- THUDAUMOT M. Phạm-v-Sửu
- GIADINH Chợ Bà-chieu tiệm Nguyễn-văn-Điều
- GIADINH Chợ Bà-chieu tiệm M. Trương-văn-Thái
- DAKAO M. Huỳnh-hữu-Cao
- PHUNHUẬN Nhà thuốc Ông-Tiền
- TANAN M. Nguyễn-hữu-Du
- TANAN chợ Kỳ-son nhà Bảy Cẩn
- MYTHO Nhà thuốc Đầu-Rồng số 6 đường mé sông
- GOCONG M. Lê-tấn-Thọ
- SAIGON Mme Trần-thị-Y, 45 rue A. Garros
- CANGIOC M. Lê-thành Lợi
- CANTHO M. Võ-văn-Nhiều

- CHOLON M. Phạm-văn-Thỉnh chợ Bình-tây
- DUCHOA M. Lai-văn-Thường
- TAYNINH nhà M. Nguyễn-văn-Phòng
- TRANG-BANG tại chợ M. Vương-Trường
- LOCNINH Madame Cần tiệm Phụng-hoàng
- TRANGBANG Thàla M. Lê-vinh-Trào
- CHIPOU M. Nguyễn-văn-Đạm
- SOIRIENG M. Trần-văn-Siêm
- PHNOM-PENH Bazar Trường-Xuân quai Piquet
- TAKEO Tiệm Kiêm-Thành-Phát
- KOMPONG - CHHNANG M. Lâm-văn-Cáo
- PURSAT Tiệm Nam - hiệp - Thành
- SIEMREAP M. Nguyễn-văn-Trọng
- KOMPONG-THOM M. Nguyễn-ngọc-Lầu
- KOMPONG-CHAM Tiệm Nghĩa-Lợi M. Lê-văn-Thông
- PHANTHET M. Tạ-văn-Tu
- NHATRANG M. Nguyễn-hào-Văn Tiệm Phước-Mỹ
- HANOI Hiệu Minh Sơn, 52 rue Jules Ferry
- FAIFOO M. Hoàng-đắc-Vinh

Củ-là Nam-việt, chè tại Hà-thành bán rao hàng mỗi hộp 3 xu—Củ-là này thoa uông hết sức hay, giá từ 3 xu, 6 xu, 1 cắt. Trữ bán thiết nhiều tại hiệu Nguyễn-thị-Kính - SAIGON.

Tranh vô-dịch quốc-tế về ten-nit của hạng nhà nghề

Tilden giết giải đánh đơn

Tháng rồi tại sân Roland Garros ở Paris có một cuộc tranh vô-dịch quốc-tế về ten-nit của hạng nhà nghề (professionnels).

Có cả thầy bầy người dự tranh: Tilden (Mỹ), Gledtiel (Mỹ), A. Burke (Anh), E. Burke (Anh), Cochet (Pháp), Plaa (Pháp), Ramillon (Pháp), Estra-beau (Pháp).

Đánh luôn ba ngày, kết-quả như thế này:

Vô-dịch đánh đơn

Tilden ăn Plaa 6-2, 6-4, 7-5.

Vô-dịch đánh đôi

Plaa với A. Burke ăn nhiều jeux hơn Tilden-Gledhiel nên thắng.

Tilden năm nay 43 tuổi, từng tuổi đó mà vẫn còn khỏe, thật đáng khen.

Suối Sắt

Mười cô đánh banh giỏi nhứt hoàn cầu

Theo sự sắp hạng quốc-tế (classement international) thì 10 cô sau đây được chấm giỏi hơn hết những đàn bà chơi môn quần vợt.

- 1. - Miss Round.
2. - Miss Jacobs.
3. - Miss Scriven (Pháp).
4. - Mme Mathieu (Pháp).
5. - Miss Hartigan (Úc-đại-lợi).
6. - Miss Palfrey.
7. - Mme Kravinkel (Đan-mạch).
8. - Miss Payot (Thụy-sĩ).
9. - Miss Babcock.
10. - Miss Rollin Conquer-que (Hòa-lan).

Bốn cô hạng nhứt, nhì, sáu, chín không thấy nói là ở nước nào, nhưng có lẽ là Anh và Mỹ thì phải.

Ai muốn học chụp hình

... với M. Antoine Giàu, chủ nhà chụp hình Studio Antoine Giàu, 45, Bd. Bonnard Saigon, thì hãy mau lại báo quán Tân-Vân mà ghi tên mua một năm báo. Học chụp hình với M. Antoine Giàu có nhiều ưu-điểm bằng thập bội số tiền mua báo.

Chim-Oanh

Mỗi đêm, qui bà, qui ông đi đến Chim-Oanh (ngang gare Guniac Chợ-một Saigon) thì đừng: vai tại, đẹp mắt, ngon miệng.

Vui tai: Vì tiếng đờn, giọng ca trầm-trầm huyền-diệu của giàng đờn ca của M. Nguyễn-vân-Tỉnh.

Đẹp mắt: Vì Chim-Oanh sắp đặc trang-hoàn, sạch sẽ, mát mẻ, qui khách lui tới dập dìu.

Ngon miệng: Vì đồ ăn uống làm thật ngon. Sớm mai có hủ-tiêu Nam-oanh là món đồ điếm tâm độc-biệt của Chim-Oanh.

CHIM-OANH kính mời

THE THAO

LUÂN VỀ NGHỀ VÔ Ở XỨ NAM KỲ

Trong Tân-Vân số 12 tôi vừa nói người học võ đời nay (về tài lực) không sánh kịp người học võ thuở xưa. Anh em, chị em có đồng ý-kiến như tôi không? hay là cũng gọi tôi tin theo truyện Tàu rồi khua môi với chuyện không có chẳng? Xét bao nhiêu ấy thì đủ rõ « Vô-sĩ đánh võ-đái ngày nay, đếm mỗi hiệp là hải phúc đồng hồ mà còn mệt ngất người thay, sao truyện Tàu lại dám khen vô-sĩ thuở xưa thượng đài đấu sức với nhau kể trời ngày » như vậy có ai chịu tin là thật. Anh em, chị em chớ vội phê bình, hãy suy nghĩ cho tội lỗi đã. Vô-sĩ của ta ngày nay học nghề võ tập luyện trong một đôi tuần, hoặc năm ba tháng, thuộc nào quyền, nào côn v.v... miệng là mùa mau, dấn mạnh, nhảy le, đá cao thì tự cao rằng mình đã giỏi nghề võ rồi đó; ít được một ai chịu khó chuyên luyện cho có chiều độ, nên đến khi gặp trận thì mau đuối sức (ấy là một duyên cơ chứng chắc sự thoái bộ của vô-sĩ ta đối với các vô-sĩ điệu Âu-châu mấy kỳ đấu võ rồi đó, chẳng còn chối cái gì nữa). Còn những anh-hùng nghĩa-sĩ của Tàu và của ta hồi xưa kia, nếu thuật rõ các cách khổ luyện của những bậc tiền bối này thì ta chỉ có khen dài chớ ít người học theo nổi, sự đấu chiến với nhau trót ngày cũng không là chi đó, chỉ có dân Nam-Việt ta chưa được thấy và chưa có người học Nghề-Võ đến bậc cao-đẳng đó thôi... (Chẳng nói chi đến người đời xưa, đời nay Phụ-Nữ Âu-Châu có người tập lợi hiểm cả ngày cả đêm không ngớt, vậy thì anh em chị em mới nói sao đây. Tại nhờ họ tập nhiều phải không?). Vô-sĩ ta ngày xưa cũng vì cố công khổ-luyện nên ra trận cả ngày, cả đêm được, mới đi le nhẩy cao được; không phải như Vô-sĩ của ta ngày nay chỉ có biết ăn ngon, ngủ ấm, học múa vài đường quyền cho gọn dễ khoe với Phụ-Nữ trong xóm, và làm trò vui đó thôi...

Ông Hội-Đồng Hoài ở Bentre có đem lên Võ-đái Mayer mấy tay Vô-Sĩ bài cách luyện gân cho khản giả coi, nhưng phải bị nhạo báng là vì phần đông họ chưa hiểu cách học Võ ra sao, nên phải cần nói rõ cho họ hiểu. Vô-Sĩ của ông Hội-đồng Hoài đó học luyện dịch-cân cùng bộ lẫn theo lối người Tàu... ấy là một lối khởi đầu học Võ vậy, coi đó thì đủ biết vào học Văn thì khởi đầu học A B C, tập vận...

vào học Võ trước phải học tay chơn, cân lực cho đúng... đây là nói sơ về lớp tiêu-học còn lớp sơ-học, trung-học và cao-đẳng thì phải lắm công-phu mới mong kết quả; nếu nói đến cách khổ-luyện của cửa danh-sư chuyên-môn thì lại càng khó hơn nữa. Vô-sĩ của ông Hội-đồng Hoài thua tôi không chê nhưng tôi lại trách ông còn sơ ý một chút thôi. Anh em, Chị em nên lượng xét cho: « học trò mới học viết được, mới tập đọc mà đem ra báo chúng đọc sách giản nghĩa, thì ta chỉ có thấy cái dở của chúng, chớ chưa bao giờ thấy cái hay được... Nếu Anh em, chị em muốn học nghề-võ chơi, muốn giỏi nghề-võ thì nên coi theo mấy cách tập dượt của tôi sẽ chỉ rành tới đây, nhưng coi cho hiểu vậy thôi, chớ chắc ít ai chịu khó ra công luyện tập cho giỏi được, vậy thì tiện sáng có DIÊN-VÔ-PHÔNG NG-VĂN-ĐẦU đó anh em, chị em nên đến học, có thầy chỉ biểu cho, có lẽ học mau hay được, hoặc học một vài cách tập dượt bỏ ỉch lợi càng tốt.

Học theo lớp tiêu-học thì chỉ có biết, mùa quyền coi cho phụng vĩ, học tránh né cho gọn, dấm đá cho lẹ và luyện gân cốt cho quen các đều khó khấn vậy thôi chớ chưa đủ... Học theo lớp sơ-học, Trung-Học, thì phải học cho kỹ các cách: ĐỪNG... ĐI... TẾ... NHẢY... ĐẤM, ĐÁ, ĐỜ, GAT v.v...

Học theo lớp cao-đẳng thì phải chuyên đến các phép nội-công; nội-công rất khó học, vì nếu mình luyện không khéo thì có hại cho thân. Phép nội-công thì hạp với cảnh đồng núi, rừng biển, nếu ở thành-thị mà luyện nội-công thì rất ngại với vệ sanh vậy. Còn như học cho được đến bậc hiệp-khách cùng quyền-sư chuyên-môn thì rất khó; luyện cho được cái hơi thở nhẹ nhàng, thân mình trở nên không nặng mà không nhẹ trong lúc đi đứng, học thuật pưi dâng... Đời nay nếu có ai ra công khổ luyện học Nghề-Võ cho đến lớp cao-đẳng và qua chuyên-môn thì là được chức CHƠN-NHƠN rồi đó. Vì học cho giỏi đến bậc này thì thật là rất khó mà lại dễ, nhưng nghĩ kỹ ra thì sự dễ là sự thật khó đó. Tại sao lạ vậy? Muốn học nghề võ cho đến

bậc Chơn-nhơn thì ta phải làm chủ lấy Ngũ-quan của ta; luyện Ngũ-tang, lục-phủ của ta cho được điều hòa, mát mẻ, để che trùm ngọn lửa tam mui ở trong thân mình ta cho kín thì mau kết quả.

Có DIÊN-VÔ-PHÔNG NG-VĂN-ĐẦU rồi đó, kêu ca háo chàng bằng thật hành, anh em, chị em đều học võ được cả. Nên học đi, chị em học nghề võ là thật hành vấn-đề phụ-nữ thể-thảo đó. Nam-nhi học võ cho thêm sức để làm việc công ỉch cho xã-hội theo ý nghĩa hiệp của mình, thì vụ như làm vô-sĩ đã lời-dãi thâu tiền cho vào sớ mồ côi, hội dục-anh cùng các phước thiện khác v.v. ấy là việc ỉch cho xã-hội đó. Phụ-nữ học võ được thêm vẻ đẹp cho người đàn bà, học để bảo hộ lấy vật và cái hoa của mình khỏi lo cón-đồ thất phu hại thân cướp của.

Một điều trở ngại cho anh em chị em là không biết chơn-sư ở đâu mà tìm, người thật lòng truyền giáo ở đâu mà học. Anh em, chị em nên đọc báo Tân-Vân, có chỉ rành, các cách tập luyện nghề võ. Nên nhớ đến DIÊN-VÔ-PHÔNG NGUYỄN-VĂN-ĐẦU là nơi Anh-em, Chị-em Nam-Việt (sẵn lòng ham mộ thể thao) đến tập dượt Nghề-Võ thường ngày đúng theo các điệu Âu-Á.

Người chưa biết Nghề-Võ nên đến DIÊN-VÔ-PHÔNG học Võ để làm phưng thể dục.

Người có biết chút ít Nghề-Võ nên đến tập-luyện cho tinh nhuần và học thêm cho biết. Tôn-chỉ của DIÊN-VÔ-PHÔNG là tập rèn cho được Vô-Sĩ đại-tài để đi tranh giải, Vô-dịch về các môn thể thao ở Vận-động-Hội cùng lân bang. Ai muốn làm nghề đánh Võ-đai hoặc học Võ-hộ-thần thì đến DIÊN-VÔ-PHÔNG NGUYỄN VĂN ĐÀU có sẵn đồ dể tập dượt như là túi cát, ballon, bao tay cùng các vật dưng theo cuộc tiệc Nghề-võ, có đủ thầy dạy các môn Võ tùy theo sức của mình và ý của mình muốn. NAM-VÔ-Sĩ dạy anh em. NỮ-VÔ-Sĩ dạy chị em. Muốn rước thầy đến nhà dạy lại càng tiện.

DIÊN-VÔ-PHÔNG sẽ mở cửa ngày 1er JANVIER 1935, anh-em chị em ai muốn hỏi rành giá cả xin viết thư, hoặc đến nhà thương lượng với M.NG.V. ĐÀU 124 rue Marchaise SAI-GON. TINH-ĐÀU (sẽ tiếp theo)

Đời Làng Mạn của Trọng-Thu Oan Gia của Bửu-Mộc

là hai quyển tiểu-thuyết sắp đăng trên báo này để thế cho «Lố, Lầm» và « Ba mươi ngày xa xưa » sắp hết. Thế cho bộ «Lười Giếm Nữ Hiệp» sẽ có bộ « Hai chữ AN-TĨNH ». Bộ « Thủy Thạch Kỳ Duyên » sẽ đăng sau vì nguyên-văn bằng chữ Hán, cần phải dịch và nhuận sắc lại nên trễ nải.

Bò mực Đua Ngựa

Có nhiều độc-giả viết thư kêu nài BỒN-báo đẹp mực đua ngựa lại. Họ viện nhiều lẽ:

- 1) Mực ấy chỉ có ỉch (?) cho một số rất ít người ham mê đua ngựa.
2) Sự đua ngựa là sự có tánh cách cờ bạc.
3) Mọi đấng ở Pháp có nhiều cuộc trao ngựa (như vụ Hal-lencourt) cho nên hẳn phần một nhà báo không nên truyền bá một cuộc cờ bạc, gia dĩ cuộc cờ bạc ấy nhĩ báo không chắc có đủ sự bao đảm công bình cho người đánh cá nữa! Chỉ vì một lẽ « tán » cách cờ bạc », mà hẳn báo từ đây bỏ mực đua ngựa không đăng, để dành chỗ mà bàn những vấn đề thể-thảo khác. T. V.

Đá banh

Tranh Challenge Héraud NGÀY CHỨA NHỰT 4 NOVEMBRE Tại sân Saigon Sports Etoile Giadinh với Saigon Sport Tại sân Renault (Cholon) R. T. A. với Jean Comte

Thơ tín

Càng anh Trần-hữu-Phước. — anh lấy cây đờn của tôi đã lâu, vậy anh phải đem về trả cho tôi. Tôi kỳ hên cho anh một tuần nhật, không thấy anh thì tôi sẽ cờ bốt. Đó là tại anh.

BỬU-SƠN

— Có người hỏi tiệm hớt tóc XUÂN-CHƯƠNG ở góc đường Ohier và G. Guynemer dọn đi đâu mất?

— Thưa, không đi đâu xa, dời về bên cạnh nhà cũ, cách một căn phố. — Chúng tôi đã chính dọn lại rất sạch sẽ, mát mẻ, hạp vệ-sinh. Thơ rất cũn mần. Đủ các thư dẫu thơm, mà giá chỉ có 0\$10.

Xin quý khách yêu mến hãy lâu, chiều cố giùm cho. Rất đội ơn.

XUÂN-CHƯƠNG 123, George Guynemer

TAN-VAN N. 14 (3-11-34)

Bon

để dùng một trong các việc sau này: 1. Giải 1 thể cờ tướng — 2. Đáp thại, toán, đố — 3. Dự viết một kỳ 10 hàng trong mục TIN NHẬN. (N. 13)

CHUYỆN NGẮN CỦA TẢN-VĂN

CÁI ÁO NHUNG MÀU SÔ-CÔ-LA

C. M. viết

QUI-NHƠN! Sáu giờ tối! Trời về tiết cuối thu, mưa như cầm chính đồ!

Hành khách xuống xe và chen nhau vô nhà hội, sang cô, hèn cô, kẻ va-li, người giở máy, huyền nào như một bầy kiến vỡ ò.

Trong đám người chào rảo kia, một cô thiếu-phụ xuân-xanh độ mười tám hai mươi, nước da trắng, dáng người đẹp, nhất là cách ăn mặc và cử chỉ ra vẻ tân-thời đại-các lăm.

Mười phút sau, ba chiếc va-li to bự đã vào nằm trong căn phòng hạng nhất, mà chủ của nó — người thiếu-phụ nói trên — cũng đã cởi cái áo mưa, ngồi nghỉ trên giường mừng phòng ấy.

— Thưa cô nghĩ khoẻ rồi dùng cơm chứ?

— Cảm ơn, tôi mệt quá không biết đói, anh chỉ cho tôi một cốc sữa nước sôi là được! Ngồi uống sữa, vợ vẫn, rồi

như sự nhớ lại thầy trẻ tuổi cùng đi với cô một chuyến xe. Thầy trẻ tuổi bạn Âu-phục sang trọng, lịch sự, và vui tính mà từ Tourane vô tới Qui-nhơn — một ngày đường toáng thét — đã nói nhiều câu chuyện ngộ nghĩnh, hay hay, làm cho cô quên nỗi đi đường mưa gió, ướt át, bực bội, đã ăn cần chỉ dẫn cho cô lăm chuyện cô nghe thấy mà không hiểu; dọc đường, đã lệ phép mời cô dùng nước dừa ở Tam-quan và ăn măng cầu ở Bồng-sơn.

Đi đường được gặp một người vui tính và lanh lợi như thế để làm bạn, tưởng chừng không phải trái ý cô cho lắm, vì... kìa, cô mỉm miệng để nhìn cái cười tùm tùm đặc ý.

Câu chuyện đến đây đáng lẽ là hết, nhưng không, thầy trẻ tuổi ấy chính là bạn tôi, mà trong chuyến xe ấy cũng có lần cũ tôi nữa; vậy tôi mới có thể biết trọn đầu đuôi câu chuyện.

Nguyên khi xuống xe hai đứa tôi cũng thuê một phòng hạng nhất, nhưng lại số hai nghĩa là khít bên phòng số một, cái ổ tạm của con chim «bỏ-câu đi đường» của chúng tôi. Tôi vừa treo cái nón và áo mưa trên móc, quay lưng lại

thì đã thấy bạn tôi chổng hai cái va-li lại làm thang leo lên đánh đu điều trên đầu vách tường mà dòm qua phòng bên cạnh, phòng số một. Hèn chi mà mấy nhà thông thái nói thì-tổ loài người là khi; vì thấy thế tôi lập tức bắt chước anh Hoàng ngay. Nhờ cái máu bắt chước mà thì-tổ khi của tôi di-truyền lại, tôi mới được mục kích những gì như tôi đã kể trên.

Anh Hoàng tuột xuống, tôi cũng bắt chước theo.

Hai đứa tôi ngó nhau, hiểu ý, hai đứa cười!

— Không uống! Không uống! Anh Hoàng xoa tay.

Ý anh ta muốn nói không uống công và rất cò theo «hầu» cận có nợ cũ ngày nay trên xe.

Tôi vẫn nhìn nhận là không uống thật, nhưng cũng giả dờ trẻ mới:

— Đã được gì mà vội rao lên, không khéo lại ăn bánh vẽ.

Bị tôi đâm trúng chỗ tự-ái, anh Hoàng nhẩy dợng:

— Anh dám chắc không? Tôi tôi tôi cam đoan với anh rằng nội trong đêm nay cũng rồi, không thêm dợng đến Nha-trang đâu.

Thế rồi chẳng dợng tôi chắc hay không chắc, cam-doan hay không cam-doan. Hoàng ta ngoe-ngoạy mở cửa đi ra.

Bên phòng số một có người gõ cửa!

Ba tiếng nhỏ nhẹ «ai? cứ vô!» vừa dứt thì tôi đã đánh một phốc đu điều hai tay trên đầu vách tường như ban nãy và như ban nãy tôi ló đầu dòm qua:

Hoàng bước vô, cò nọ đứng đây:

— Chào thầy, thầy qua chơi? Mời thầy ngồi!

Biết mình nói lỡ lời, vì trong căn phòng không có ghế, cô ấy có hơi bẽn lẽn ngượng ngùng, nhưng hối đã muộn, vì anh Hoàng đã chụp ngay cái dịp tốt ấy; đáng lẽ là đứng luôn hay ngồi ghé trên bàn rửa mặt như người khác có thể làm — dẫu hơi khiếm nhã chút —; anh Hoàng lại nói «cảm ơn» rồi — giả dờ như anh không biết «quan hệ» của cũ-chỉ ấy — anh bước lại ngồi gọn lỏn trên giường và đánh trống láp:

— Có chưa nghĩ à? Đi đường một ngày vất vả vậy mà trông có vẻ tươi tắn như thường... có đi chuyến này may gặp mưa tuy ướt át đôi

chút nhưng ít mệt... trời ơi, tiết nắng đi đường, thôi còn nói gì nữa, phảo thì nắng cháy da, phảo thì bụi bặm, phảo thì dàu nhớt, dàu săng bốc lên... thôi! mỗi bận xe đậu nghỉ đêm là tôi sung sướng như ai cho bạc ngàn vậy.

— Thầy đi thường lắm chứ?

— Thưa, đi thường lắm, vì cái sinh-kế của tôi buộc tôi đi đi về về như thế. Có vất vả đôi chút, nhưng tôi vẫn yêu nghề của tôi; sống một cuộc đời bình tĩnh, yên lặng, buồn tẻ ở quanh nhà như vũng nước đọng, tôi chịu không được, cứ ngày vào ra bực bội lăm; chờ còn đi như thế này, cuộc đời không nhàm, nhất là đi chuyến này tôi vui thích lạ.

— Sao vậy?

— Thưa... Thưa được đi chung một xe, ngồi gần một chỗ, trò chuyện với một đóa hoa biết nói, đẹp đẽ, thanh-nhã như cô thì còn hân-hạnh nào bằng?

— Thầy nói có quá chút!

Có ta liếc xéo một cái và cười miến-chỉ rất hữu-tình. Được trôn anh Hoàng thêm dặn miêng:

— Xin lỗi cô, tôi nói thật lăm; tôi đã từng ở mấy tỉnh thành lớn và đã được lăm cơ-hội thấy nhiều ngôi sao-sắc đẹp nhưng (tiếng nói của Hoàng điệu điệu lãn và giọng lên xuống lúc trầm lúc cao như ru, như dỗ) tôi dám chắc không mấy người ăn qua có nổi...

(Lòn tiếp)

NGUYỄN-NHƠN CỦA BỊNH

MỘNG-TINH DI-TINH và HUỢT-TINH

Muốn sửa cái đồng hồ hư, anh thợ cần phải biết trước, tại làm sao hư, và hư chỗ nào, mới có thể sửa mau chóng đúng và không cạy phá tan tành cái đồng hồ.

Muốn chữa bệnh gì, ông lương-y cần phải biết trước, bệnh tại nơi đâu, nghĩa là phải biết rõ nguyên-nhơn của bệnh, thì cho thuốc mới nhảm, và không làm cho bệnh ít hóa ra nhiều, phải hao tiền tốn của vô ích.

A. — Bởi thọ bẩm tiên-thiên bất túc, hậu-thiên thất nghi, tuổi còn nhỏ mà quá ư sắc dục, quân hỏa động, nhi tướng hỏa tùy mà thành ra.

B. — Bởi lúc tuổi còn nhỏ, sức lực mạnh mẽ tham dục, tâm trí còn non không tự chủ dặng mình, chơi « cách thủ-dâm » làm cho ngọc-quan lớn mà thành ra.

C. — Bởi người bị lậu độc uống thuốc công kích sát phạt và thông lợi tiểu tiện nhiều làm cho thận thủy suy ngọc-quan lớn mà thành ra.

Bởi ba nguyên-nhơn kể trên mà sanh ra ba chứng bệnh: «Mộng-Tinh», «Di-Tinh» và «Huợt-Tinh».

1. Năm chiêm bao thấy giao cấu cùng đàn bà, tinh khí xuất ra là Mộng-tinh, tỷ như bình chứa đầy mà tràn, bệnh không nặng.

2. Lúc ngủ không nằm chiêm bao mà tinh khí xuất ra khi thức dậy mới hay, trong mình bần thần, tay chơn như cũ là Di-tinh, tỷ như bình chứa nước nghiêng mà tràn ra, bệnh đã nặng.

3. Bất luận ngày đêm tinh khí cứ chảy ra hoải, hoặc thấy sắc hay là mơ tưởng việc tình dục cũng chảy ra, hoặc đi tiểu, tiểu rặng mạnh cũng chảy ra là Huợt-tinh, tỷ như bình chứa nước lũng đầy mà nước chảy ra, bệnh rất nặng và rất khó trị.

Người mắc phải ba chứng kể trên thường hay đau thât ngang lưng, nước tiểu vàng, tay chơn như cũ, trong mình mệt nhọc, ăn ngủ chạng đặng, hình vóc tiêu tụy, gương mặt xanh xao càng ngày càng ốm. Nếu không điều trị để lâu ngày thủy suy hỏa vượng, hư hỏa lừng lên đốt tim phổi, làm cho tim nóng phổi yếu, rạng tức nơi ngực thành ra bệnh hó.

Người mắc phải 3 chứng kể trên hãy uống «Tam-tinh Hái-câu Bỏ-thận hoàn» (số 2) của nhà thuốc VÔ-VĂN-VÂN Thudaumột thì bệnh hết dứt mà lại dặng bổ thận tráng dương cố tinh, ích chí, bồi bổ sức lực trong mình, 10 người uống không sai một, đã dặng chẳng biết bao nhiêu bức thư khen tặng.

XIN LƯU Ý: Người thận suy, tinh hàn, tinh khí loãng, ngọc-quan yếu, sự tình dục không dặng bền bỉ, có vợ lâu mà không con, uống thuốc này bỏ thận, bồi tinh, tráng ngọc-quan, cứu chiến bất quyết, tiền tinh trực xạ từ-cung mới có thể sanh con nối hậu.

Người tửu sắc quá độ hao tổn tinh thần, thận suy tinh kiệt, dương hoải, kiến sắc diệp hoa, uống thuốc này bỏ thận tráng dương, điều tinh ích chí.

Giá mỗi hộp 1\$00 uống 5 ngày. VÔ-VĂN-VÂN DƯỢC PHÒNG. Chủ-nhơn: Y học sĩ VÔ-VĂN-VÂN bào chế THUDAUMOT. Có bán: Mme TRẦN-THỊ-Y 49, rue Aviateur Garros và Mme NG.-THỊ-KÍNH Saigon và các nhà bán thuốc Annam khắp nơi.

Chàng phải với sữa mẹ mà thôi. Cũng cần phải thường cho chúng nó uống thuốc THỐI-NHIỆT-ĐƠN. Để giải nhiệt, khử phong, huợc huyết, hành khí. Làm cho chúng nó chóng lớn và mạnh khỏe. Hiệu nghiệm vô cùng nhưn phải nài cho dặng thuốc THỐI-NHIỆT-ĐƠN của nhà thuốc THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG - Cholôn. Xin coi chừng kéo lằm phải thuốc giả mạo.